

aluminij

GLASILO TOVARNE GLINICE IN ALUMIN

Ljudska in študijska knjižnica

Trg svobode 1

62250 Ptuj

Dovolj nam je

so rekli delavci TGA in ob svojem 36. rojstnem dnevu s stavko opozorili nase.

Kaj se je godilo 21. novembra 1990?

SVEČANA SEJA

Ob 8. uri so se zbrali člani delavskega sveta na svečani seji. Po pozdravu in čestitkah učencev osnovne šole iz Kidričevega, je zbranim spregovoril predsednik kolegija. Med drugim je dejal, da upa, da 36. rojstni dan ni naš zadnji in če bi naše delo in normativi, ki jih dosegamo, še kaj veljali, potem bi jih (rojstnih dnevov) moralo biti še naslednjih petnajst ali dvajset. Poudaril je, da moramo nadaljevati z delom kot doslej in dokazati, da smo sposobni obvladovati proizvodnjo tudi v teh razmerah.

V teh letih obstoja TGA se je marsikaj spremenilo. Tako odnosi med delavci in vodstvom, stvari se postavljajo na druge pozicije, interesi delavcev se uredničujejo s pomočjo sindikata, delavski svet pa še ostaja skupaj z vodstvom odgovoren za določene odločitve v poslovanju.

Kljub težavam ne bomo zanemarili naših ciljev – zaprli bomo glinico in začeli s proizvodnjo zeolitov, v načrtu je tudi več manjših projektov, med njimi izboljšanje proizvodnje v elektrolizi B.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dovolj nam je

(Nadaljevanje s 1. strani)

Predsednik se je vsem zahvalil za prizadevno delo in nekako takole končal: »Danes je stavka in praznik v istem dopoldnevu in naj vam ne bo nerodno, če hočete dokazati, da bi jutri še radi delali.«

Na svečani seji so podelili **tri zlate znake TGA**. Dobili so jih:

Jože Vajsbahter, Konrad Rižner in Mira Verbančič.

Srebrni znak TGA pa je dobilo sedem delavcev: Štefan Lovrenčič, Mihael Kornet, Tatjana Škof, Skupina za gradbeno obnovo el. peči, Franc Toš, Štefka Zupanc, Marjan Lovrenčič.

NOVINARSKA KONFERENCA

Dopoldne so člani kolegija zbranim novinarjem še enkrat povedali o resnosti položaja podjetja in odgovarjali na vprašanja, ki so jih zanimala.

Okoli 11. ure so se začeli zbirati stakajoči delavci, ki so nosili transparente: Dovolj nam je, Dajte živeti zdravim podjetjem, Aluminij nam daje kruh, Gorje vladarju, ki nima podložnikov...

Na mirnem shodu so delavci izrazili svoje nezadovoljstvo in strah pred propadom. Na različna vprašanja, ki so jih postavljali, sta odgovarjala predvsem predsednik kolegija in član za kadrovske splošno področje. Stavkajočim je spregovoril tudi predsednik Skupščine občine Ptuj gospod Vojteh Rajher, ki je prebral stališče skupščine, ki se na vse možne načine trudi pomagati TGA. Svojo podporo je izrazil tudi predsednik ZSSS Ptuj tovariš Viktor Markovič. Predsednik sindikata TGA je prebral pismo delavcev tovarne dušika iz Ruš, ki podpirajo naša prizadevanja, enako podporo pa nam je izrazil kolektiv srednješolskega centra iz Ptuja.

Na stavki so izoblikovali zahteve in jih poslali najodgovornejšim v vladi. Takole so zapisali:

Danes, 21. novembra 1990, ko bi sicer lahko proslavili

36. obletnico proizvodnje v podjetju TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, smo delavci imenovanega podjetja izvedli štiri urno opozorilno stavko, ker vi na naše zahteve niste reagirali in dojeli, da nam v zelo kratkem času resnično grozi propad.

Mar vam je res tako veeno izgubiti enega največjih netto deviznih izvoznikov, mar vam je tudi veeno ogroziti obstoj občine Ptuj?

OPOZARJAMO ODGOVORNE V VLADI

– da nam je zelo težko, ker ne vidimo izhoda,

– da hočemo delo, da hočemo plače,

– da hočemo dostojno živeti od svojega dela,

– da lahko naše podjetje ob zagotovitvi evropskih razmer pri pridobivanju aluminija dobro posluje,

– da ste premalo storili za obstoj tržno naravnane podjetja, katerega propada ne bomo dopustili – zanj in za delovna mesta se bomo borili.

ZATO ZAHTEVAMO

– od IS RS zagotovilo in povzete ukrepe za nadaljnje poslovanje podjetja TGA do 28.11. 1990,

– od Predsedstva RS in Skupščine RS tekoče ugotavljanje odgovornosti za nepravočasno in neodgovorno uveljavljanje zahtev s strani TGA; o tem sprotno seznanjati stakovski odbor – Predsedstvo Konference OO ZSSS podjetja TGA.

V kolikor ne mislite takoj sprevideti, da gre zares, nam omogočiti s konkretnimi zagotovili in sklepi nadaljnje poslovanje, **bomo prisiljeni organizirati generalno stavko**, h kateri bomo pozvali tudi vse zaposlene v ptujski občini in Podravju.

Stakovski odbor se je o zahtevah, izrečenih na opozorilni stavki odločil obvestiti:

Predsednika Predsedstva RS, Predsednika Skupščine RS, Predsednika IS RS, Republiški sekretariat za industrijo,

Republiški sekretariat za delo,

Predsednika Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije.

Izredna seja delavskega sveta

Na izredni seji dne 20.11.1990 je delavski svet razpravljaval o opozorilni stavki, ki jo organizira predsedstvo KOOS-stavkovni odbor dne 21.11.1990 in sprejel naslednji

SKLEP:

1. Delavski svet podpira zahteve stakovnega odbora, vendar zadaljuje vodstvo podjetja, da stori vse potrebno, da ne bi prišlo do zaustavitve proizvodnje, kar bi lahko zaradi specifičnosti tehnološkega procesa pomenili samomor TGA.

2. Delavski svet zahteva od odgovornih v republiki in občini, da nam omogočijo normalno poslovanje v okviru evropskih norm. Kolikor bo izpolnjen ta pogoj, bo jasno, da je TGA zelo zdravo podjetje in da lahko upoštevajoč te zahteve, posluje rentabilno in z dobičkom (cena električne energije, prispevek za razširjeno reprodukcijo pri EGS in poraba ekološkega dinarja za sanacijo lastnih ekoloških problemov).

Nereagirane odgovornih v republiki in nepravočasna rešitev omenjenih problemov bo pripeljala do ustavitve proizvodnje v TGA v zelo kratkem času.

3. Delavski svet podpira vodstvo podjetja pri njegovih prizadevanjih za rešitev podjetja.

Presednik DS:
Konrad Rižner

Dostavljeno:

1. Predsednik IS republike Slovenija
2. Predsednik GZS
3. Predsednik predsedstva RS
4. Republiški sekretariat za industrijo
5. Republiški sekretariat za energetiko
6. Republiški sekretariat za delo
7. Predsednik Skupščine občine Ptuj
8. Predsednik IS SO Ptuj
9. Predsednik Kolegija
10. Sindikat TGA
11. Arhiv.

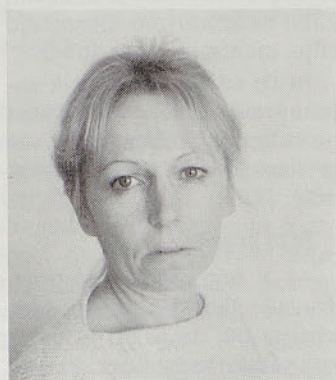
Iz strojne delavnice

Naši nagrajenci

Zlati znak so dobili

Mira Verbančič, je zaposlena v podjetju od 5.7.1959, in sicer najprej v vzdrževanju, nato v Službi za samozaščito. S svojim dosedanjim delom in aktivnostjo še posebej na področju civilne zaščite in družbene samozaščite – je dajala vsem vzgled kakšen naj bo delavec, tovariš, prijatelj. Ni ji bilo žal časa in tudi vrašanje dela oziroma delovnega časa ni postavljala v ospredje, ampak je vse svoje zadolžitve opravljala z voljo in veseljem. Bila je in je še danes spoštovana med sodelavci v podjetju, vsekakor pa tudi znanji činitelji, še posebej vsi odgovorni za vojaške zadeve ali civilno zaščito, poudarjajo, da je s svojim poštenim delom veliko pripomogla k ugledu in spoštovanju podjetja na področju urejanja potrebne dokumentacije za civilno zaščito.

Konrad Rižner, je zaposlen v podjetju 26 let, od začetka v vzdrževanju, nato v kontroli kvalitete na delih koordiniranje in opravljanje fizikalnih meritev. Kot dober delavec s svojim delom in ravnanjem izkazuje močno pripadnost

kollektivu in podjetju. S strokovnim znanjem in izkušnjami je pripomogel k razširitvi številnih problemov na področju merilno-regulacijske tehnike in kontrole meril. Tudi inovacijski predlogi in tehnične izboljšave so odraz zavzetosti za delo in prispevek k boljši gospodarnosti. Številnim sodelavcem pomaga z nasveti in praktičnim znanjem iz svojega področja. Izredno aktiven je bil in je še na družbenopolitičnem in samoupravnem področju. Bil je član številnih komisij in odborov, član delavskega sveta delovne enote KK in delovne organizacije. Sedaj je predsednik delavskega sveta podjetja. Aktiven je bil tudi zunanaj podjetja, v občini in krajevni skupnosti.

Jože Vajsbahter, je zaposlen v podjetju že 33 let. Z delom je pričel v elektrolizi A kot elektrolizer. Od leta 1961 dalje je delal v vzdrževanju na popravilu cevovodov. Zaradi belezni se je prekvalificiral za skladiščnika in to delo opravlja od leta 1968 dalje. Z vestnim in natančnim delom se je izkazal kot zelo koristen pri opravljanju skladiščnih del ter pomagal marsikatere mu skladiščniku v drugih oddelkih z nasveti. Kot družbenopolitični delavec je bil aktiven kolikor mu je dopuščalo redno delo. Poleg sodelovanja v delavskem svetu, odborū za kadre, sindikatu itd., je velik aktivist v krvodajalstvu, kjer deluje že od leta 1968. Aktiven je tudi izven podjetja v raznih akcijah krajevne skupnosti Kidričevo.

Srebrni znak so dobili

Štefan Lovrenčič, zaposlen v TGA od 23.4.1960 v obratu rdeči del na delih in nalogah posluževanje kontrolnih naprav. Svoje delo opravlja vestno in odgovorno. S svojimi izkušnjami je pripomogel sodelavcem, da so lažje pridobili izkušnje na novem delovnem mestu.

Mihael Kornet, se je zaposlil v podjetju leta 1963 kot phalec v remotnin skupini, kasneje pa je delal kot elektrolizer vse do leta 1988, ko je bil zaradi zdravstvenih razlogov prestavljen za dela in naloge tehtanje aluminija. Nikoli ni bil disciplinsko kaznovan, sodelavci ga imajo radi in ga spoštujejo, saj poleg svojega dela skrbi še za urejeno okolje livarne brez kakšnega posebnega zahtevka nadrejenih. Je skromen in delaven človek, s svojim vzornim delam daje pozitivne vpliv na sodelavce.

Tatjana Škof, je zaposlena v DE od 5.10.1969 dalje, razporejena na delih in nalogah strojna obdelava odlitkov. Je prizadevna delavka, ima tovariški odnos do sodelavcev in sodeluje v samoupravnih organih.

Skupina za gradbeno obnovo elektroliznih peči – Delo v skupini je utečeno, dela se izvajajo organizirano in v koordinaciji z ostalimi udeleženci obnove elektroliznih peči. Med delavci so posamezniki, ki so bili ali so še aktivni v organih upravljanja, ravno tako v akcijah

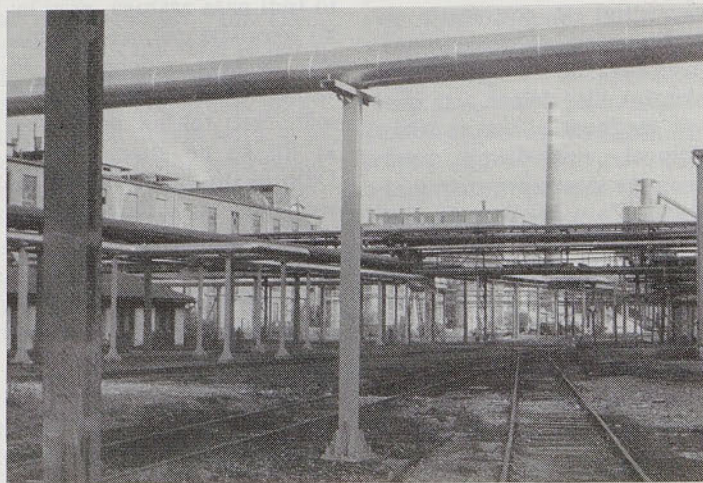
podjetja ter humanih akcijah izven podjetja.

Franc Toš, se je zaposlil v podjetju 15.5.1967. Dela in naloge, katera so mu zaupana, opravlja vestno in marljivo. Njegov odnos do dela je podjetniški. Vsa leta zaposlitve v podjetju se je uspešno vključil v družbenopolitično delovanje, delal pa je tudi na samoupravnem področju in sindikatu. Za uspešno delovanje na različnih področjih izven podjetja je prejel vrsto visokih priznanj in odlikovanj.

Štefka Zupanc, je zaposlena v podjetju od leta 1964. V tem času je opravljala različna dela v kontroli kvalitete. Osnovno znanje na področju kemije si je stalno izpopolnjevala, kakor je to zahteval razvoj na področju kontrole in z lastnimi idejami in vztrajnostjo pripomogla k rešitvi marsikaterega problema tako v laboratoriju kot proizvodnji. Aktivna je v samoupravnih organih podjetja kakor tudi na terenu.

Marjan Lorenčič, je zaposlen v podjetju že več kot 33 let. Opravlja dela in naloge raznaševalec pošte. Delati je začel v vzdrževanju kot progovni delavec, nato je bil premeščen v skupino za phanje peči v elektrolizi. Zaradi zdravstvenega stanja je bil premeščen na navedena dela in naloge. Sodeloval je v samoupravnih organih, s svojim delom pa je še danes vzor ostalim sodelavcem.

Pogled na glinico

Dobitnika zlatega znaka

Tam, kjer se široka tlakovana tovarniška cesta konča in zavije desno čez železniško progo, stoji na levi majhna, nizka stavba, kjer nad vrati piše: merilni laboratorij. V njej, ki je ob ojaški glinici in visokem dimniku v bližini, podobna tisti iz pravljice, dela uigrana ekipa, ki že vrsto let skrbi za točne meritve na napravah od elektrolyze do glinice, skratka povsod v TGA.

Vse štiri može sem našla v osrednjem prostoru, ki je poln aparatov in merilnih naprav. Mnogo med njimi jih je izdelanih doma, kajti denarja za nakup novih je vse manj. Nekam utesnejno se mi je zdelo in ko sem se čudila nad vsem, kar je tam notri, so mi dejali, da je lepo pospravljeno. Pa bo verjetno kar držalo, saj drugače skoraj ne more biti, ni kam odložiti. V tem tako »natlačeno« pospravljenem prostoru se prav vsi odlično znajdejo.

»Ponosni smo na naš laboratorij«, mi pove moj sogovornik Konrad Rižner, ki ga vsi poznajo pod imenom Kondi, koordinator fizikalnih meritev, predsednik delavskega sveta TGA in prav ta čas dobitnik zlatega znaka TGA.

Konrad Rižner, vprašanje je bilo postavljeno že tisoč in tisočkrat, pa naj bo še vam. Kaj vam pomeni ta košček zlata? Radi sprejemate pohvale?

— Mislim, da ni človeka, ki mu takšno ali drugačno priznanje ne bi dobro delo. Vsak je vesel, če je pohvaljen, to je vendar življenjsko. O svojem zlatem znaku nisem razmišljal. Z gotovostjo pa lahko rečem, da ni samo moja zasluga, da sem ga dobil. V skupini, kjer delam, sem imel vse možnosti, da sem lahko deloval tudi drugje, predvsem na samoupravnem področju. Zato mislim, da zlati znak ni samo moj, ampak ima zasluge tudi moje, predvsem ožje okolje, kjer delam.

Kaže, da ste v skupini, kjer delate, zadovoljni?

Odgovor je kratek in prepričljiv.

— Zelo.

Potem pustiva spominu, da seže daleč nazaj, ko sta s sedanjim vodjem inženirjem Škrinjarjem začela »skupaj spravljati« ta laboratorij skoraj iz nič. Takrat, ko so bili še tozdi, je prihajalo do nenehnih konfliktov med vzdrževalci in proizvodnjo in prav zato so ustanovili merilno skupino, ki je s svojim strokovnim delom rekla, tako in nič drugače.

— Mislim, da smo pri delu ves čas dokaj uspešni. Še nikoli se ni zgodilo, da bi naredili napako, ki bi bila lahko tudi usodna.

Tudi za proizvodnjo?

— Tudi. To je delo, ki ga moraš opraviti temeljito. Raje zmeriti dvakrat ali še več, toda točno. Delo merilnega

laboratorija je izredno pomembno za proizvodnjo, pa naj bo to v glinici ali elektrolizi. Danes je tehnika tako napredovala, da brez meritev ne gre. Ne boš s prstom preizkušal, če je dovolj vroče, ali odvil ventil po občutku. Mislim, da smo dosegli velik nivo tehnološke discipline. V elektrolizah so danes čudoviti parametri in lahko rečem, da je to tudi naša zasluga, prav tako izkoristki energetskih strojev od peči, kalcinacije, livarne do kotlarne. Tu lahko seštejemo takšne prihranke, ki jih še ne znamo ceniti. Delo je sila zanimivo in ustvarjalno. Mnogokrat je potrebno improvizirati, ker nimamo dovolj aparatov. Takrat pač staknemo glave in po navadi nam uspe. Vedno smo pripravljeni drug drugemu pomagati. Odkar sem tukaj, med nami še ni prišlo do spora. Pri nas ni pomembno, kaj si: inženir, finome-

hanik ali tehnik, če je bilo potrebno narediti neko kompleksno meritev, smo šli vsi, vključno z vodjem, ki je prav tako nosil merilne naprave in meril. Pomembno je, da delaš s srcem in dušo. Tu sem našel nekaj takega, kar mi daje zadovoljstvo, čeravno sem med tem časom poskušal priti do neke višje izobrazbene stopnje. Vstrajal sem pri tehniki in prišel nekje do polovice, ko me je zaneslo v samoupravne vode, za vse pa ni bilo dovolj moči. Toda zaman le ni bilo. Vse, kar sem »odnesel« s predavanj, sem uporabil pri svojem delu.

Veliko let ste delali v samoupravljanju. Kakšna je vaša vloga predsednika delavskega sveta že v drugem mandatu?

— Razlika med današnjim samoupravljanjem, ki bi mu rekel bolj upravljanje, in tistim pred leti je velika. Tisto, kar smo delali prej je bilo velikokrat zapravljanje časa. Mnogo se je spremenilo, kar jemljem kot pozitivno. Delavski svet nima več toliko vpliva pri odločanju, kajti vse več stvari prehaja v pristojnost vodstva, nam pa ostajajo le rutinske zadeve. Moti me le to, da kot predsednik delavskega sveta velikokrat dobim informacije prepozno oziroma med zadnjimi.

Se za sejo posebj pripravljate?

— Nimam posebnih priprav. Dovolj je, da gradivo temeljito preberem. Če je kakšna zadeva nejasna, se pogovorim z odgovornimi v podjetju. Ni mi v obremenitev, vendar bi bil skoraj rajši, da tega ne bi bilo. Podpišem sklepe in nosim tudi del krivde za tisto, kar se je ali pa ni zgodilo.

Ste šli kdaj s seje s takšnim občutkom krivde?

— Tudi to se je zgodilo. Ni bilo vedno po mojem »okusu«, bilo pa je verjetno v interesu podjetja. To pa je treba ločiti. Moje želje so lahko čisto nekaj drugega kot intres podjetja.

Prej sem omenil, da dobivam informacije bolj pozno, kar jemljem kot tehnično na-

pako, nikakor pa zaradi tega nisem izgubil zaupanja v vodstvo. Sistem vodenja in način, kako naše vodstvo uresničuje cilje, menim, je zelo dober.

In če se povrnem še k samoupravljanju — v tej smeri ne vidim več nobenega razvoja navzgor, kvečjemu navzdol.

Je to prav?

— V tem sistemu je prav, drugače skoraj ne more biti. Mislim pa, da je bil ta preskok vendarle prehit. Preveč smo bili navajeni na samoupravne pravice in še pogrešali bomo dobre stare čase. Bojim se, da stopamo v obdobje, ko bomo resno govorili o revnih in bogataših. Tako velikih razlik prej ni bilo. Res, da so imeli nekateri boljše plače, drugi nekoliko slabše, a brezposelnih je bilo malo. Bogati bodo še bolj bogati...

In revni še bolj revni? Kje se bomo znašli tegeajejci? Se bojite za prihodnost tega podjetja?

— TGA je takšna specifična firma, da če so pametni ljudje na oblasti, ne v TGA, v občini in republiki, če imajo kaj gospodarske logike, potem pri nas ne bi smelo biti problemov.

Za moje pojme je TGA pri normalnih pogojih gospodarjenja, pri svetovnih normativih, ki jih dosegamo, sila zdravo podjetje, če nam seveda omogočijo normalne pogoje poslovanja. Ves čas smo vezani na razviti zahodni svet, to se vidi po prodaji naših artiklov, podvrženi smo normalni svetovni ceni in vsem njenim nihanjem in prav bi bilo, da so tudi naši inputi, ali kakor temu strokovno rečejo na nivoju Evrope. Potem se nimamo kaj bati.

Smo tik pred stavko, kakšno je vzdušje?

— Ko hodim na meritve in se pogovarjam z ljudmi, vidim, da so se spremenili, da v bistvu niso za štrajk. Toda zavedajo se, da je to edina pot, da opozorijo nase. Tudi jaz mislim tako, saj te danes nihče več ne poslušaja drugače kot na nekem štrajkovnem

zboru. Ne zahtevamo nič nemogočega. To kar je poslal sindikat na vse možne odgovorne naslove, ni nič drugega kot normalizacija poslovanja po vzoru zahodne Evrope.

Vas ne skrbi, da bi se v času štrajka zgodilo kaj nepredvidljivega?

— Mislim, da je zavest ljudi tako močna, da vsi vemo, kakšna je naša proizvodnja. Pri nas ne more biti štrajka v takšni obliki kot drugod. To bi bil samomor, kajti če naprave ne bi bile pravilno posluževane, potem se proizvodnja ustavi in nikdar več je ne bi pognali. Zato je potrebno povedati javnosti, da tisti, ki bodo delali, niso stavkokazi ali kaj podobnega, ampak morajo biti na svojih delovnih mestih — naš proces ne more ostati brez posluževalcev. Če bi storili to, bi pokopali sami sebe in s tem ptujsko občino, ki bi se znašla na dnu nerazvitih.

Bojim se, da bi se vsa potrežljivost in razumnost ljudi v TGA nehala, če bi nam hoteli zapreti tovarno.

Se naša lokalna oblast zaveda pomembnosti TGA?

— Zadnje čase — da. Mislim pa, da so se v začetku, ko so se težave pri nas začele, premalo zanimali za TGA. To ni prav, da te obravnavajo komaj takrat, ko si že skoraj popljen. Še vedno upam, da bo pri naših odgovornih v vladi, predvsem tam, prevladal razum in da bo naše vodstvo uspelo dokazati, da je TGA hudičevo zdrav kolektiv, čeprav nas nekateri vztrajno primerjajo z železarji. Toda ti so čisto nekaj drugega. Tukaj sem že 26 let in nikoli do sedaj nismo imeli izgube, kaj šele, da bi bili blokirani, da bi dobivali zajamčene osebne dohodke. Več kot za eno plačo je bilo za vsakega v starih dobrnih časih.

Pred kratkim ste pripravili poročilo o ekološkem stanju v TGA, s katerim se je strinjal DS in ga priporočil za objavo.

— To sem storil zaradi naltcevanja o ekologiji in tudi elektriki. Ogromno se je pisalo, brez utemeljitev, o ne vem kakšnih emisijah plinov, o trdih kovinah, o gudronu...

Naša osnovna surovina je le dalmatinska zemlja, kaj pa je drugo boksit. Govoriti o

gudronu, ljudje menda nimajo pojma, kaj so gudroni! Izlive na naši haldi je res grdo videti, nimajo pa kakšnih posebnih negativnih učinkov. Alkalnost v vodi je ves čas prisotna, nima pa vpliva na črpališča vode. Poročila nisem delal sam, niti na pamet, bilo je strokovno utemeljeno.

Samo za primer: ko sem se zanimal kakšne so emisije plina v dimniku, sem dobil odgovor, da je tam notri bolj čisto kot v okolici. Takšen je učinek čistilne naprave.

Vedno me dvigne, ko slišim, da udrihajo po nas in vidim, da govorijo na pamet. Kjerkoli sem, ne ostanem tiho, ampak se branim z vsemi možnimi argumenti. Seveda znam biti tudi kritičen.

Ste tudi inovator. V podjetju se uporablja več kot deset vaših koristnih predlogov. Kaj menite o podjetništvu, ste mogoče skupini za pripravo podjetniškega inkubatorja, ki deluje pri nas, prijavi kakšno idejo? Bi šli »na svoje«?

— Ne, začeti moraš mlad, ko si prodoren pa tudi agresivnosti ti ne sme manjkati. Te pa nimam dovolj. Razmišljal pa sem, da je naša dejavnost merilnega laboratorija takšna, da bi lahko svoje usluge zelo dobro vnovčila izven podjetja. Samo premalo nas je in smo komaj dovolj za potrebe TGA. Za takšno dejavnost bi se morali razširiti kadrovsko in tudi prostorsko.

Ko sem ga obiskala na delovnem mestu, sem rekla, da ne bova govorila o politiki, o težavah, o stavnkah, ampak o človeku, sodelavcu, ki je dobil zlati znak, najvišje priznanje TGA.

In če se ob koncu še sprašujete, kdo je ta KONRAD RIŽNER, bom zopet mogla reči — najprej tegeajevac z dušo in srcem. Človek, ki je po šoli v Kranju in nekaj čudovitih let službovanja v Iskri (kontrolor kinoprojektorjev) prišel kot finomehanik v TGA in se srečal z vso »krutostjo« te proizvodnje. *»Kaj bele rokavice, ki sem jih uporabljal v Iskri, šlah in škornji ter ključ številka 56«*, se spominja in smeji, kako se človek vsemu privadi. Prav zaradi laboratorija (tja mu je uspelo »pobegniti« iz vzdrževanja), kjer opravlja delo,

ki ga osrečuje, nikoli ni pomislil, da bi šel kam drugam. Še na Iskro je pozabil.

Preizkusil se je na mnogih področjih. Športnem — treniral je atletiko, kulturnem — pel je drugi bas v več pevskih zborih, samoupravnem — deloval je v tovarni, krajevni skupnosti in občini. Drugo za drugim jih odlaga in vse več časa daje svoji ustvarjalni žilici. Doma ima delavnico in v njej veliko orodja. Zanimivo, da rad ustvarja tudi iz lesa.

Čisto na koncu pa še to. Konrad Rižnar je doma v Spuhlji, je poročen in oče dveh odraslih sinov. Vsa družina je zaposlena v TGA.

»Če propade TGA, propadejo Rižnerji«, mi pove in ne vem, ali se ob teh besedah še lahko nasmehnem. Včasih bi se. Pa vendar, malo prej je rekel, da je TGA hudičevo zdrav kolektiv. Zdravi pa ne umirajo kar tako.

Jože Vajsbaheer je skladiščnik z najdaljšim stažem, z največ izkušnjami in morda celo z največ dobre volje.

Ko sva se dogovarjala, kdaj in kje se bova srečala, se niti malo ni izmikal, le s petka, ko je veliko dela zaradi perila in oblek, sva pogovor prestavila na ponedeljek.

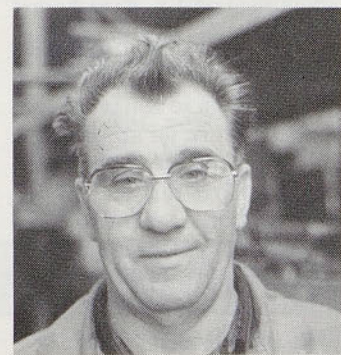
V skladišču se mi je prvi trenutek zazdel kot poslovodja. Pa ne zaradi založenih polic, ampak ogledala, ki ga ima obešenega visoko nad pisalno mizo. Naj mi ne zameri te primerjave, a spomnila sem prve samopostrežne trgovine in tako obešenega ogledala v njen, na katerega so opozorili otroke, da ne bi koga zamikalo stlačiti kaj v žep. Skladišče pa ni samopostrežba, v njem se ne sprehajajo kar tako, ogledalo pa mu služi le za to, da ne bi kdo predolgo čakal pri okencu, kjer izdaja material. V vseh dolgih letih, si je vzorno uredil dokumentacijo in ustvaril red, ki ga vsi uporabljajo. Delokrog se je v zadnjih letih zelo povečal, zato sta v skladišču dva trenutno imata 275 zadolžitvev — orodje in zaščitna sredstva.

»Dela je precej, fizično ni težko, je pa odgovorno«, mi razloži in se razgleda po kartončkih ter pokaže markice. »Poslujemo z orodnimi marki-

cam. To so okrogle aluminjske ploščice s številko in oznako skladišča. Zapisujem le delavce drugih podjetij. Vsak naš delavec pa ima po 10 orodnih markic in na podlagi teh dobi vse, kar potrebuje.«

Se mu je zgodilo že kaj takega, kar bi ga spravilo v slabo voljo?

»Vsa leta se mi ni zgodilo nič hujšega. Res sem bil buden in pozoren. Tu so shranjene velike vrednosti. Še ne dolgo pa sem imel res nekaj težav, ki smo jih z elektro delavnico uspešno rešili. Zgodilo se je, ko me ni bilo tukaj, da je nekdo našel ali vzela markico, ki seveda ni bila njegova in prišel v naše skladišče, kjer mu je moj pomočnik, ki ni preveril, da ni naš, izdal vrtni stroj. Na srečo se je vse dobro končalo in orodje je bilo hitro zopet pri nas. Vsakega, ki me nadomešča, posebej opozorim,

da je potrebno markico dobro pogledati, če ima oznako našega skladišča.«

Kot mnogi, je tudi Jože Vajsbaheer pred 33 leti izbral Kidričevo predvsem zato, ker je bilo v tovarni dovolj dela in dobro so ga plačali.

Najprej je sezonsko delal v kobilarni v Turnišču, takoj po odsluženju vojaškega roka pa je dobil delo v TGA. Najprej v prometu, le teden dni, nato v elektrolizi. Še zdaj se zadovoljno smeji, ko se spominja, da si je za prvo plačo lahko kupil kolo. Seveda na kredit, ki so ga dajali v Mariboru v eni od trgovin na Gosposki ulici.

»Ko sem ga izplačal, sem že začel gledati za radiem, ki ga pri nas v Šturmovcu še ni bilo. Pripeljal sem Savico in ko so ljudje v nedeljo šli od maše, sem odprl vsa okna. Kak so gledali, kaj imam, da tak lepo špila. To je bil res dohodek.«

(Nadaljevanje na 6. strani)

Dobitnika zlatega znaka

(Nadaljevanje s 5. strani)

Po dveh letih elektrolize je zbolel za tuberkulozo in odšel je na zdravljenje v Topolščico. Ko se je pozdravil so ga prestavili v skupino za vzdrževanje cevovodov. Toda tudi tam je ostal le do leta 1968, ko so ga prestavili v skladišče in poslali na poklicno rehabilitacijo, kjer si je pridobil znanje za skladiščnika. Ponosen je tudi na opravljen izpit za mentorja učencev.

»Hvaležen sem podjetju oziroma vsem, ki so se zavzeli za mene, saj sem bil 1968. leta resno bolan, pa so mi omogočili zdravljenje v Velem Lošinjju, kamor od takrat dalje hodim vsako leto. Tudi, če se bom naslednje leto upokojil, Lošinja ne bom opustil, saj res pomaga.«

Potem mi pripoveduje o težavah, ki jih kot astmatik prenaša že več kot 25 let, o tem, da se ga je lotila še sladkorna, pokaže mi »pumpice«, ki jih ima kar več in vedno pri sebi. Razloži mi, da je vsak sebi najboljši zdravnik, čeprav nasvete zdravnikov upošteva, ampak da bi zdravila zobal kar za vsako reč, ni prav, malo je treba tudi trpeti.

Morda zato, ker je navajen prenesti marsikaj, tako vztrajno že od 68. leta deluje v krvodajalstvu. Kar 528 jih ima na spisku (tegeajevecev, seveda). »Če me sedaj pokličejo iz bolnice, pogledam kartončke, pokličem rešilca,

medtem telefoniram krvodajalcem in že jih imam na kapiji. Šele potem sporočim šefom, tako smo dogovorjeni. Nikoli nisem imel težav s predpostavljanimi.«

Le kdo bo delal, ko bo šel v pokoj, me prešine? Za vestno delo je dobil že srebrni in zlati znak Rdečega križa Slovenije. Delček te požrtvovalnosti smo mu v TGA poplačali z zaltim znakom.

Ne spreneveda se, pove, da ga je vesel in ga bo kar malce stisnilo, ko mu ga bodo izročili. Privoščim mu to srečo, saj o tovarni, sodelavcih, predpostavljenih, o svojem skladišču govori z enako zavzetostjo kot o družini. Slišati bi ga morali, ko je dejal:

»Kak je to lepo pri nas doma, ko pridemo vsi skupaj in sedemo za mizo in nas čaka kosilo... Res se razumemo.«

Veliko mi pripoveduje o svoji družini, kako skupaj delajo in skupaj načrtujejo večje nakupe. Kako jim uspe prihraniti?

»Ja, kadim ne, zapravljam tudi ne, v gostilni me ne boste videli sedeti, plače še kar nekaj prinesem k hiši, preživljava se z ženino pokojnino, pa gre. Kadar kupujemo, damo skupaj pet plač.«

Ima pa res srečo, da so tudi mladi za skupne akcije.

»To pa res. Zadovoljen sem s snaho in zetom. Pri nas se ne kregamo.«

Je bil že od doma navajen takega družinskega sožitja?

»Ne, bili smo reveži, 14 otrok nas je bilo pri hiši in kar osem jih je umrlo. Ko sem nekoliko zrasel, sem šel služiti k botru. Pasel sem krave in kar dobro se mi je godilo. Ker sem smel biti tudi v kuhinji, kjer so imeli dve kuharici, sem se začel zanimati za kuhanje in se kar dosti naučil. Zato me tudi doma, kadar delamo kaj težjega, ne boste našli na njivi, ampak v kuhinji.«

Zaradi bolezn mora paziti, kaj je, posebno pecivo, ki ga ima »hudo rad«. Ta »hudo« razpotegne v smehu, kar razumem še več kot zelo rad. Kaj najrajši kuha, sicer ne pove, zvem pa, da »krapče« zamesi mimogrede.

Kaj pa naša malica?

»Čisto dobra je, pa lepo jedilnico imamo. Saj še ni tako hudo. včasih nam je bilo bolj. Ko sem se poročil, nisem imel nič. Doma tudi hrane ni bilo, kar naprej smo jedli krompirjevo juho koruzni kolač, zato sem srečen, ko lahko na svojem še nekaj pridelam. Zelo nam pride prav. Včasih razlagam svojim sodelavcem, kako smo hodili v službo, komaj smo se prepoznali v starih oblekah, za malico pa smo si nosili fižolovo solato. Zdaj nam je še kar lepo. Razvadili smo se ob vseh teh zaščinih sredstvih. Kje smo poznali bunde - janjerli, pa smo šli na mrz! Naj

mi ne zamerijo, še vedno trdim, da so bunde manj primerne za delo kot brezrokavniki. Če kdo preveč go-drnja, pravim, bodimo zadovoljni s tem, kar še imamo.«

Ga skrbi trenutni položaj, povprašam?

»Joj, pa še kako. Zaradi mladih in otročkov, kaj bo z njimi. Nikoli nisem mislil, da lahko tudi TGA zabrede v takšne težave. Ampak še vedno upam, da se bomo izvlekli.«

Potem se zopet povrneva k družini. Rad je v službi, kjer se dobro počuti, toda zelo rad je tudi doma, skupaj z družino. V veliko veselje so mu, in ženi, vnučki – štirje fantiči, ki jim pravi naši otročki.

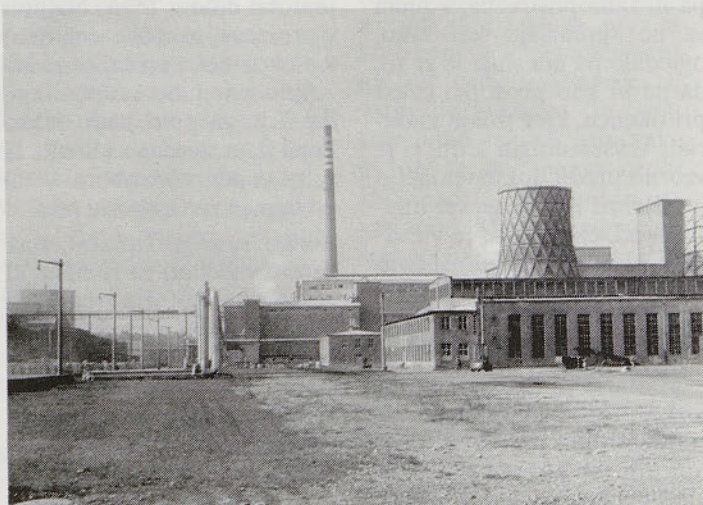
Jože Vajsbahter ne zahteva veliko, toda zadovoljstva nad zasluženimi priznanji ne skriva.

Vesel je, kadar ga obdarijo otroci, kadar se zgodi kaj dobrega v krajevni skupnosti, kjer sodeluje in vesel je zlatega znaka.

Dal ga bo v vitrino. Tam je tudi ura, ki sta jo pred kratkim z ženo dobila za 30. obletnico poroke, tam so ostala priznanja in okoli slike otročkov. Steklena vitrina, kamor ob večerih tako rad pogleda, kjer si spočije oči in srce. Tam je videti vse, kar je njegovega, na kar je ponosen.

Vera Pekar

Dvorišče

**Želimo vam
prijetno
praznovanje**

Podjetniški inkubator

Pogovor z Barbaro Cerle iz mednarodnega podjetja ININ, ki je zadolžena za delo v projektni skupini za postavitve podjetniškega inkubatorja.

Kakšno je vaše mnenje o odzivu naših delavcev na idejo o podjetniškem inkubatorju?

Odziv ocenjujemo kot zelo uspešen, seveda je to tudi relativno, ker ne poznamo notranjih razmerij v podjetju. Vabilu na razgovor so se odzvali vsi, razen dveh. Zgleda, da je pri vas zelo velika hierarhičnost odnosov oz. je delovna disciplina tako velika, da je to lahko posledica te delovne discipline ali pa dejanske samoiniciative. Zlasti v drugem delu je bila to verjetno samoiniciativa, ker so se ljudje sami odločali, da so prišli na razgovor.

Naše mnenje pa je, da je sodelovanje in odzivnost zelo velika.

Bolj kot kje drugje?

Bolj. Trenutno imamo rudnik urana iz Žirovskega vrha v približno isti obdali, kjer je bil v prvi fazi odnos delavcev prav odbojen. Zdaj je že nekoliko drugače, saj se

je tudi situacija v podjetju bistveno spremenila.

Koliko podjetij pa je vključenih. Samo v Sloveniji ali širše?

Ukvarjamo se s področjem cele Jugoslavije, saj je bil to jugoslovanski program. Tako podjetje kot je ININ bi moralo biti v vsaki republiki in prav naše podjetje naj bi pomagalo pri ustanavljanju teh posameznih inkubatorskih podjetij po republikah. Ta mreža se sicer ni tako razpredla kot smo načrtovali, kontakti pa so še, čeprav to ni na državno vodeni ravni. Sodelujemo s Skopjem, Banja Luka, tudi s Srbijo. Spremenil pa se je nivo financiranja in je ostalo na ramenih gospodarstva oz. tistega, ki hoče v okviru svojega podjetja nekaj narediti.

V Sloveniji so vključene Jesenice-železarna, v Ljubljani Teol, papirnica Vevče, rudnik urana Žirovski vrh, TGA. Na to, da se vključijo, še čakajo Krško, v Velenju se bo organiziralo občinsko vodeno podjetje s pomočjo Gospodarske zbornice, prav tako v Ljutomeru, pogovarjamo se tudi z Mežico.

Na Jesenicah je podjetje že inkubirano, registrirano je celo leto in ima trenutno v tem svojem obsegu samo dve podjetji. V papirnici Vevče je že nekaj več podjetij, tam sta tudi dve invalidski podjetji, ki bosta verjetno zanimivi za vas. V rudniku pa smo tudi tako daleč, da se bo do konca leta ali v začetku naslednjega registriralo pet podjetij.

Koliko ljudi je zaposlenih pri ININ?

Naslednji teden nas bo pet, dobili bomo pripravnico. Pri nas gre za tako različna področja dela (ki zahtevajo strokovna znanja), da nikoli ne bi mogli imeti večjega števila zaposlenih. Vsi smo prišli iz podjetij. Smo ljudje bolj splošni profilov in kadar gre za specifične zadeve, poiščemo zunanje sodelavce v okviru GEA mreže. To je posebno družbeno podjetje, ki deluje v okviru ekonomske fakultete, ki ima zelo širok spekter sodelavcev, z zelo različnimi znanji in velikimi izkušnjami na konsultantskih delih.

Kako ocenjujete ideje, ki so jih dali naši delavci?

Opazili smo veliko navezanost delavcev na podjetje. Verjetno obstaja v podjetju velika varnost, vsaj do zdaj je bila - pri vas še niste čakali na izplačilo osebnega dohodka. Res pa je tudi, da je v tem okolju težko najti novo zaposlitev. V tem smislu je bilo v prvem trenutku čutili nekakšno omahovanje. Kljub vsemu pa se vidi, da ljudje spremljajo dogodke zunaj in vidijo, da se bo tudi v tej hiši

moralo marsikaj spremeniti. Tudi vi niste izjema in pridete v tisto poprečje, ki pravi, da je tretjina ljudi povsod preveč.

Ideje so in mi jih, vsaj v prvi fazi, ocenjujemo kot uspešne. Skoraj povsod se je izkazalo, da v prvi fazi ni kakšnih pretirano velikih idej, ker ljudje še čakajo. Verjetno imajo tudi vaši delavci še bolj pametne ideje, vendar čakajo, če bo iz tega res kaj rato. Razlogov pa je lahko več. Opažamo, da pri vas večina še vedno računa na veliko povezo s podjetjem kot na tistega glavnega partnerja, kar pa ni ravno najbolj pozitivno.

Pogovarjali ste se tudi z našim vodstvom, kakšen je bil vaš prvi vtis?

Po naši oceni so res na tekočem z vsemi dogodki, tako političnimi kot gospodarskimi. Ideje o prestrukturiranju in očiščevanju podjetja v obliki teh manjših podjetij so izmed vseh, s katerimi sodelujemo, ocenili najbolj realno oziroma jo najbolj razumejo. V večini podjetij to razumejo kot neko področje, kamor bodo lahko prezaposlili tiste odvečne delavce. To pa ni to.

Vera Peklar

Informacija skupine PIC

Odziv na idejo o spodbujanju podjetniških zamisli med zaposlenimi v TGA je bil velik. Opravljeni so bili pogovori s 70 posamezniki, ki so imeli različne podjetniške ideje in zamisli, od tega se jih je na lastno željo udeležilo 30.

Med temi idejami, zamislili, pobudami, ki so jih posredovali, so bile take, ki so bile vezane na TGA in individualne podjetniške pobude, ki niso vezane na TGA.

Skupina za postavitve podjetniškega inkubatorja (PIC) je skupaj z ININ razpravljala o idejah ter jih posredovala kolegiju. Kolegij se je odločil, da so prednostne ideje, ki so vezane na TGA:

- rešitev vprašanj v zvezi z DE Družbeni standard,
- privatizacija procesnega vodenja (postavitev mešane firme),
- reševanje vprašanj povezanih s stanovanjskim skladom TGA in

- iskanje idej in možnosti za ustanovitev invalidskega podjetja.

Vodstvo podjetja podpira tudi vse ideje, ki so jih dali posamezniki v zvezi z našim podjetjem in druge.

V tem in naslednjih tednih bo ININ, skupaj s člani skupine PIC, opravil nadaljnje pogovore s posamezniki, ki so pripravljene narediti poslovne načrte. Za izdelavo poslovnih načrtov, ki zahtevajo v povprečju 350 ur dela, bodo posamezniki z zbiranjem informacij z ekonomskega, pravnega, marketinškega itd. področja preizkusili možnosti, da ideja zaživi v praksi - ustanovi se podjetje. Obenem bodo preizkusili tudi sami sebe, ali so pripravljene vstrajati in uresničiti ideje. Ugotovili bodo, katera znanja in informacije jim manjkajo in iz katerih področij rabijo pomoč. Pomoč jim bodo nudili, in to v začetku, predstavniki firme ININ in skupine za postavitve podjetniškega inkubatorja, kasneje PIC.

Kolegij predvideva, da bo podjetniški inkubator TGA kot samostojno podjetje ustanovljen takoj, ko bodo realizirane prve ideje.

Želimo poudariti, da s tem proces zbiranja podjetniških pobud, zamisli še ni končan, ampak lahko posamezniki, in zaželjeno je, le te še naprej posredujejo Simoni Berden na telefon 675 od 14. do 15. ure.

Sestanek projektne skupine za postavitve valilnice

Razmišljanja o TGA in podjetništvu

Razmišljanja o TGA in podjetništvu

Morda bi bili odgovori danes nekoliko drugačni, takrat, po prvih informacijah, je bilo še veliko dvomov.

— Ljudje so v skrbeh. Strah in negotovost se pozna povsod in ne pregovarjajo se toliko pri delu. Že pojamramo, da slabo zaslužimo, a pravijo, da boljše to, kot stečaj. Preveč nas je in vsak se čuti ogroženega.

— Premalo je točnih informacij o tem, kaj bo v prihodnje. Naj rečejo, ustavi se to in to, ti gredo proč... Zdaj pa vsi samo ugibamo.

— Mislim, da si tudi vodstvo ni na jasnem, kakšna je naša nadaljnja politika.

— Podjetništvo, ne razumem tega podjetništva, ne bi si upal v to, tudi če bi imel denar. Pravijo, da bodo pomagali. Pa saj bom propadel v štirinajstih dneh, če bom moral še to plačevati. Vložil bi denar, če bi bil sam sebi gospodar, ne da je nekdo zopet nad menoj.

— Če bi imel denar, ne bi vlagal tukaj, ampak bi si doma zgradil tako delavnico, da je kaj.

— Meni ni všeč tak način razkosanja fabrike. Da pride to v privatne roke, storitve ne bodo nič cenejše in aluminij bodo bremenile prav tako kot sedaj. Skrbi me, ni mi vseeno, kaj bo jutri z menoj, gradim, imam otroke...

— Ne zaupam več vodstvu. Naj povedo, kaj bo z nami, naj povedo, kdo bo šel na cesto. In naši invalidi? Privatnik jih že ne bo imel. Imamo skupine, v katerih je več invalidov kot zdravih.

— Saj ne vem, kaj se dogaja. Do nas, ki smo bolj ob strani, ne pridejo informacije. Ne vem, kako dolgo že nisem videl nobenega zapisnika. mene pa zanima, kaj se dogaja v fabriki. Novice na kapiji, to je super, vsak jih lahko vzame, če hoče, ampak jaz bi rad vedel več.

— Da bi tukaj vlagal, v te stare naprave? Že jutri gre lahko vse skupaj k vragu.

— O, ideje so, le denarja ni!

— Če bi bil mlajši, bi si upal začeti »na svojem«, zdaj pa ne več, sem pred penzijo. Nekoč sem si želel imeti kurjo farmo, pa je žena rekla, ne, da bova v službo hodila, pa ni bilo nič s farmo.

— Tihe ideje so, samo denarja ni, to pravim zase. Verjamem v to, da bo nekaj dobrih predlogov, zavisti pa tudi. Ta je vedno poleg.

— Za takšno odločitev bi moral imeti človek veliko več informacij. Situacija, v kateri smo se znašli, je preveč negotova, težko je napovedati prihodnost, težko se je odločiti.

— Dejanske politike našega podjetja ne ve nihče. Vsak si po svoje tolmači. Želimo si več informacij. Ne takih, ki jih poberemo »za vogalom«. Boljše, če nam v vodstvu povedo več kot premalo, pa karkoli se zgodi, saj nihče ne more zagarantirati, da bo res tako.

— Kar je skrito in se melje med ljudmi, dejanske resnice pa nihče ne pove, to je slabo, potem pa res ne moreš več zaupati onim »tam gori«.

— Ne vidim izhoda. Vsakega je strah prihodnosti. Kaže, da smo že vsi odpisani.

Predavanje je bilo zanimivo

Strokovno srečanje slovenskih psihologov

Sekcija psihologov v podjetju, združena v društvu psihologov Slovenije, je ena najštevilnejših in tudi najaktivnejših. Kljub »praznini« v društveni blagajni, kot je bilo slišati, izdajajo svoj bilten in se redno srečujejo. Eno takih strokovnih srečanj je bilo prejšnji mesec v TGA. Okrog štirideset psihologov, ki so zaposleni v podjetjih, zavodih, zdravstvu in še kje, si je najprej ogledalo proizvodnjo v vseh treh elektrolizah, nato pa prisluhnilo predstavitvi projekta napredovanja in razvoja kadrov, ki je plod sodelovanja dveh strok — sociologije in psihologije.

S projektom je TGA sodelovala v obširni raziskavi v petih večjih podjetjih pod okriljem Inštituta za sociologijo iz Ljubljane in strokovnim vodstvom dr. Ivana Svetlika. V raziskavi so se lotili 15 motivov. Najbolj jih je zanimalo, kakšno mesto bosta med njimi zavzela napredovanje v stroki in napredovanje v vodstveni hierarhiji. V raziskavi je sodelovalo 20 odstotkov vseh zaposlenih v TGA.

Bila sem le poslušalec in opazovalec, daleč od stroke, toda predavanje me je pritegnilo. Prav prijetno sem se počutila v zadnji vrsti, predvsem zaradi odlične interpretacije. Citati iz nemške in angleške literature, odgovori brez zadrege, so bili naši sociologinji Lili Ditrih prava igra. Zadovoljni so bili tudi gostje. Predsednik sekcije, Marjan Šalobir, psiholog iz Gorenja, mi je v kratkem intervjuju po predstavitvi dejal: »Mi ne hodimo v slaba podjetja. Zaupali smo vaši Brigiti (mislim je na našo psihologinjo Brigito Acimovič, ki jo v sekciji dobro poznajo) in vedeli smo, da od tukaj ne bomo šli razočarani.« Njegov policični kolega in sodelavec pa je pristavil: »Pomembno je, da sta se pri tej prenovi tako dobro ujeli sociologinja in psihologinja (korajžni punči), kar me je skoraj presenetilo. V podjetju kot je vaše, je bilo potrebno veliko sistematičnega, poglobljenega in ustvarjalnega dela. To je zelo dobro izhodišče za dokončanje projekta kadrovske prenovi pri vas.«

Kakšni občutki obidejo psihologa, ki prvič vidi našo proizvodnjo, sem vprašala predsednika sekcije.

»Citiral bom kolegico, ki je dejala, da ne verjame, da so kjerkoli v jami tako težki pogoji. Bila je iz kraja, kjer daje rudarstvo ton celotnemu kraju.« Dodal je še to, da ga je pozitivno presentilo to, da od stare do nove hale skoraj ni videl ljudi (torej niso ves čas ob pečeh). Povedal je, da je po obsežnem uvodu in predstavitvi našega podjetja, ob ogledu, resnično tudi sam začutil pozitiven prepoved kolektiva in upa, da se ni zmotil.

Časa za pogovor je bilo zelo malo, hotela pa sem vedeti, ali je »glas« psihologov v podjetjih dovolj upoštevan in kako se vključujejo v reševanje problemov, predvsem stisk ljudi.

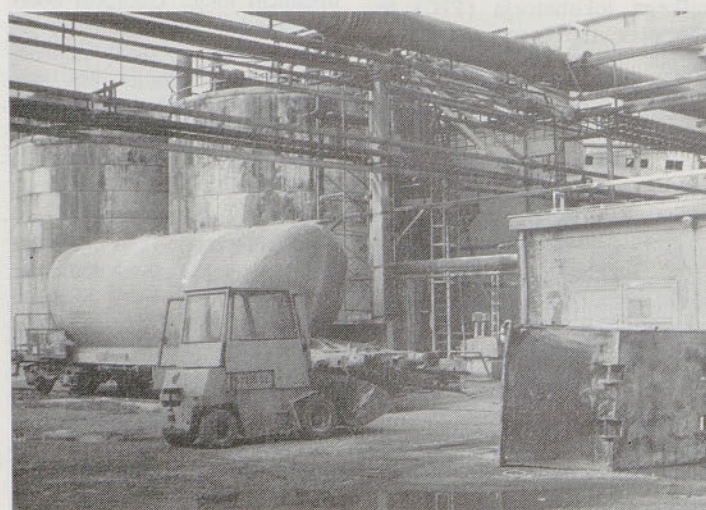
»Pri nas, s kolegom sva iz iz Gorenja, lahko zagotovo rečem, da ne gre brez psihologa. Tu so instrumenti ugotavljanja, intervjuji, poglobljene analize, nekdo mora narediti lestvico za ugotavljanje uspešnosti dela, drugi shemo za inervjuje z ljudmi ali se pogovoriti s kadrovikom, kako bo po določenem sistemu klical ljudi itd. Čimveč, predvsem v teh časih, pa se moramo posvetiti individualnemu delu, torej osebnemu stiku z ljudmi. Kadar rešujemo njihove probleme, ne smemo mimo človeka. Če dosežemo to, smo naredili veliko.

Pred kartkim sem na nekem seminarju govoril ravno o tem, da moramo storiti vse, da angažiramo potencial v človeku. Treba je pripraviti pogoje, da se angažirajo sposobnosti ljudi (npr. tudi to, da se bo nekdo navdušil in naučil delati z računalnikom, da se bo naučil tujega jezika...). Predstavljajmo si veletok, ki vedno najde pot k morju. Najde pa ga samo zato, ker čisto vsaka kapljica v njem ve, kot mora, ve pa zato, ker je v njej potencialna energija. V človeku je prav te energije veliko, le zaupati je potrebno. A kdo bo bolj zaupal, če ne psihologi! Če to energijo dovolj aktiviramo, bo vsak posameznik kot kapljica v morju in šel bo natanko tja, kamor mora.«

Želim si, da bi bili res kot kapljice. Pustimo in zaupajmo stroki, naj nas spodbuja, da bomo našli pot do cilja.

Vera Peklar

Glinica

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo, kako smo poslovali v oktobru 1990. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot letno rast ustvarjene proizvodnje v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo v enakem obdobju lani ter doseženo proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letšnje leto.

V DE Proizvodnja glinice se pri proizvodnji Al hidrata kot Al₂O₃ vedno bolj pozna rezultat izvajanja programa ekološke sanacije proizvodnje glinice, saj smo ga v oktobru proizvedli samo 5.797 ton oziroma 69% planirane količine. Od januarja do oktobra smo proizvedli 69.228 ton in prav tako ne dosegamo planirane proizvodnje za 13%, proizvodnje v enakem času preteklega leta pa ne dosegamo za 18%.

Kalcinirane glinice smo v oktobru proizvedli 4.927 ton, kar predstavlja samo 71% planirane proizvodnje za ta mesec, v času od I-X pa s proizvodnjo 65.855 ton zaostajamo 3% za planom.

Raztopljenega vodnega stekla smo v oktobru proizvedli 890 ton, kar je 84 ton oziroma 9% manj kot smo planirali za ta mesec. V obdobju I-X smo proizvedli 9.896 ton in presegli plansko postavko za 343 ton oziroma 4%.

Proizvodnja zeolita A je bila v oktobru zelo slaba, saj smo proizvedli samo 108 ton oziroma 56% planske količine, s tem da je tudi proizvodnja dosežena v času od januarja do oktobra nižja od planirane za 393 ton oziroma 21%.

Podatki o porabljenih najvažnejših surovinah pri proizvodnji Al hidrata kot Al₂O₃ nam kažejo, da smo v desetih mesecih presegli načrtovano porabo boksita za 1%, Na hidroksida za 25%, pare za 12%, žganega apna za 3% in električne energije za 12%.

Pri proizvodnji kalcinirane glinice smo porabili manj toplotne (indeks 99) in električne energije (indeks 94), kot nam dovoljuje planski normativi.

V DE Proizvodnja aluminija smo v oktobru proizvedli 7.610 ton elektrolitskega aluminija oziroma 20 ton več kot smo načrtovali za ta mesec. V desetih mesecih smo v vseh treh elektrolizah proizvedli 76.471 ton elektrolitskega aluminija, kar je 422 ton oziroma 1% več kot smo planirali za to obdobje. V elektrolizi A smo proizvedli 13.898 ton, v elektrolizi B 29.359 ton in v elektrolizi C 33.214 ton. Ob zadovoljivi proizvodnji je zadovoljiva tudi poraba vseh glavnih surovin na enoto proizvoda, še

TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA – INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE / PROIZVOD	Enota mere	Plan proizvodnje		DOSEŽENA PROIZVODNJA				INDEKSI			
		X	I-X	1989		1990		1990/89		1990	
				X	I-X	X	I-X	7:5	8:6	7:3	8:4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
DE PROIZVODNJA GLINICE											
Al hidrat Al ₂ O ₃	t	8.370	79.641	8.045	84.508	5.797	69.338	72	82	69	87
Kalcinirana glinica	t	6.930	67.961	7.285	81.530	4.927	65.855	68	81	71	97
Prodani hidrat kot Al ₂ O ₃	t	236	2.353	257	2.436	6	1.591	2	65	2	68
Prodani sušeni hidrati kot Al ₂ O ₃	t	818	8.178	—	—	12	1.035	—	—	—	13
Skupaj (kalc. glinica + prodani hidrati)	t	7.984	78.488	7.542	83.966	4.945	68.481	66	82	62	87
Raztopljeno vodno steklo 38° Be	t	957	9.386	1.404	10.482	864	9.742	62	93	90	104
Raztopljeno vodno steklo 42° Be	t	17	167	—	139	26	154	—	111	153	92
Zeolit – suha snov v susp.	t	191	1.874	267	1.671	108	1.481	40	89	56	79
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA											
Elektrolitski Al – hala A	t	1.259	13.961	1.545	15.093	1.194	13.898	77	92	95	100
Elektrolitski Al – hala B	t	2.945	28.879	3.005	28.632	3.032	29.359	101	103	103	102
Elektrolitski Al – hala C	t	3.386	33.209	3.400	33.389	3.384	33.214	100	99	100	100
Skupaj hale	t	7.590	76.049	7.950	77.114	7.610	76.471	96	99	100	101
Anodna masa	t	913	7.306	908	7.513	967	8.934	106	119	106	122
Anodni bloki – B	t	1.693	16.925	1.848	15.890	1.408	17.373	76	109	83	103
Anodni bloki – C	t	1.901	19.006	1.007	18.393	2.137	19.335	212	105	112	102
LIVARNE											
Al formati – za prodajo	t	3.007	29.494	5.228	47.790	5.800	53.291	111	112	193	181
Al formati – za izparilce	t	—	—	—	444	10	162	—	36	—	—
Al formati – za lastno porabo	t	—	—	—	—	—	43	—	—	—	—
Livarniška zlitina – za prodajo	t	892	8.745	164	5.024	371	3.286	226	65	42	38
Livarniška zlitina – za odlitke	t	139	1.359	129	1.122	81	757	63	67	58	56
Gnetne zlitine – za prodajo	t	1.260	12.353	1.215	8.469	811	7.702	67	91	64	62
Gnetne zlitine – za lastno porabo	t	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—
Predzlitina – lastna poraba	t	148	1.447	121	1.019	113	814	93	80	76	56
Al žica E Al + P-11	t	47	465	95	1.272	—	526	—	41	—	113
Al trak – ozki za prodajo	t	754	7.396	274	3.050	1	3.062	—	100	—	41
Al trak – ozki za rondelice	t	679	6.663	273	5.035	530	5.386	194	107	78	81
Al trak – široki za prodajo	t	1.063	10.161	522	5.377	247	2.936	47	55	24	29
Al trak – široki za izparilce	t	408	3.998	229	2.660	161	2.421	70	91	39	61
Drogi za kline in stikala	t	25	250	—	—	—	6	—	—	—	2
Pretapljanje Al za tuje naročnike	t	85	833	—	37	—	271	—	732	—	33
DE PREDELAVA ALUMINIJA											
Rondelice	t	340	3.332	138	2.501	255	2.852	185	114	75	86
Izparilniki	t	204	1.999	185	1.667	169	1.436	91	86	83	72
DE LLBK TRBOVLJE											
Al odlitki	t	146	1.313	113	1.139	106	999	94	88	73	76
Blagovna proizvodnja	t	7.686	75.258	7.934	76.289	7.760	76.088	98	100	101	101

najbolj poraba električne energije v posameznih elektrolizah, saj smo povsod porabili manj kWh/tono elektrolitskega aluminija, kot nam dovoljujejo planski normativi.

Podatke o fizičnem obsegu proizvodnje ustvarjene v livarnah po asortimentu prikazujemo v priloženi tabeli. Iz nje je razvidno, kako različno se je gibala dejanska proizvodnja posameznega asortimenta glede na planske postavke in glede na enako obdobje preteklega leta. Največje odstopanje od plana v plus ugotavljamo pri Al formatih (indeks 181) in Al žici (indeks 113). Odstopanja od načrtovanega asortimenta so posledica prilagajanja naše proizvodnje razmeran na trgu.

Rondelice smo v oktobru proizvedli 255 ton (indeks 75), izparilnikov pa 169 ton (indeks 83). V času od I-X smo proizvedli 2.852 ton rondelice in 1.436 ton izparilnikov. Obe doseženi postavki ne dosežata planiranih količin in sicer rondelice za 14% in izparilnikov za 28%.

Oktobrska proizvodnja Al odlitkov je 106 ton in je za 27% nižja od načrtovane količine. Od januarja do oktobra smo proizvedli 999 ton odlitkov, kar je precej manj kot smo predvideli za ta čas (indeks 76).

Skupni obseg blagovne proizvodnje je v oktobru 7.760 ton in je za 74 ton oziroma 1% večji kot smo planirali, v desetih mesecih pa s proizvodnjo 76.088 ton še vedno presegamo plansko postavko za 830 ton oziroma 1%.

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA V LETU 1990

DE / PROIZVOD	Enota mere	Planski normativi	Doseženi normativi		Indeksi	
			X	I-X	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
DE PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat Al ₂ O ₃						
– boksit	t	*2,768	2,905	2,787	105	101
– Na hidroksid	t	*0,1264	0,1459	0,1583	115	125
– para	t	4,344	5,082	4,860	117	112
– žgano apno	t	0,05	0,06818	0,0516	136	103
– električna energija	kWh	428,0	565,392	481,766	132	112
Kalcinirana glinica						
– toplotna energija	GJ	6,029	5,634	5,960	93	99
– para	t	0,046	0,046	0,046	100	100
– Al fluorid	t	0,0002	—	—	—	—
– električna energija	kWh	44,315	38,063	37,249	86	84
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al – hala A						
– glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– anodna masa	t	0,559	0,606	0,567	108	101
– kriolit	t	0,025	0,0036	0,0158	14	63
– Al fluorid	t	0,040	0,034	0,041	85	102
– električna energija	kWh	18,080	17,939	17,565	99	97
Elektrolitski Al – hala B						
– glinica	t	1,920	1,920	1,920	100	100
– anodni bloki	t	0,584	0,556	0,581	95	99
– kriolit	t	0,030	0,0075	0,0068	25	23
– Al fluorid	t	0,040	0,0307	0,0334	77	84
– električna energija	kWh	15,019	14,403	14,341	96	95
Elektrolitski Al – hala C						
– glinica	t	1,925	1,925	1,925	100	100
– anodni bloki	t	0,572	0,569	0,565	99	99
– kriolit	t	0,001	—	0,00018	—	18
– Al fluorid	t	0,0175	0,026	0,0205	149	117
– električna energija	kWh	13,660	13,649	13,634	100	100
Anodna masa						
– petrokoks	t	0,5857	0,201	0,450	34	77
– katranska smola	t	0,3327	0,2662	0,302	80	91
– pečeni ostanek	t	0,090	0,258	0,166	287	184
– zemeljski plin	Sm ³	1,6	0,88	2,03	55	127
– električna energija	kWh	130	110	111	85	85
Anodni bloki – B						
– petrokoks	t	0,7286	0,7259	0,7257	100	100
– katranska smola	t	0,1577	0,1539	0,1537	98	97
– pečeni ostanek	t	0,2156	0,2099	0,2085	97	97
– zemeljski plin	Sm ³	63,4	67,2	67,1	106	106
– električna energija	kWh	221,5	231,4	230,8	104	104
Anodni bloki – C						
– petrokoks	t	0,7307	0,7350	0,7389	101	101
– katranska smola	t	0,1578	0,1566	0,1563	99	99
– pečeni ostanek	t	0,2136	0,2042	0,1972	96	92
– zemeljski plin	Sm ³	65,1	72,0	72,0	111	111
– električna energija	kWh	219,0	250,8	254,0	115	116

* programiran normativ

Uro pred odhodom v pokoj

VARSTVO PRI DELU

DE GLINICA

1. Bezjak Alojz, mat. št. 2551, rojen 6. 6. 1939, stanujoč Zabovci 50, Markovci, po poklicu posluževalec trakov, se je poškodoval na delu dne 12. 10. 1990 ob 6. uri.

Poškodba se je pripetila v skladišču boksita, kjer je poškodovanec z jeklenim drogom čistil jašek gume traku 131/11.

Pri tem mu je drog zdrsnil, vsled česar je z roko udaril po robu jaška.

Utrpel je močan udarec po mezincu desne roke.

Vzrok: premajhna pazljivost delavca.

2. Kornet Darko, mat. št. 7675, rojen 29. 8. 1967, stanujoč Kvedrova 2, Ptuj, po poklicu PKV – gliničar, se je poškodoval na delu dne 26. 10. 1990 ob 16,30 uri.

Poškodba se je pripetila na dekantaciji.

Poškodovanec je s sodelavcem demontiral ekstrakcijske cevi na dekantatorju D 5. Po končani demontaži je skočil iz betonskega podstavka. Pri doskoku je izgubil ravnotežje, in se je z nogo udaril ob kotni profil, ki je ležal na podstavku.

Utrpel je odrgnino in udarec kolena leve noge.

Vzrok: premajhna pazljivost.

3. Gajser Zdravko, mat. št. 8446, rojen 14. 2. 1970, stanujoč Breg 25, Majšperk, po poklicu PKV-gliničar, se je poškodoval na delu dne 20. 10. 1990 ob 22. uri.

Poškodba se je pripetila na dekantaciji pri dekantatorju D 5. Ker je nekoliko pohitel za sodelavcema, ki sta šla pred njim, mu je na mokrih tleh zdrsnilo.

Pri tem si je zvil gleženj leve noge.

Vzrok: nepazljivost delavca.

4. Karo Roman, mat. št. 8468, rojen 9. 12. 1970, stanujoč Bukovci 100, po poklicu KV-gliničar, se je poškodoval na delu dne 30. 10. 1990 ob 16,30 uri.

Poškodba se je pripetila na dekantaciji.

S preddelavcem sta zlagala avtomatske ventile pod podest stopnišča. Pri potisku ventila mu je stisnilo prste med ventilom in cevni lokom.

Utrpel je močno stisnitev sredinca desne roke.

Vzrok: premajhna pozaljšivost.

5. Vtič Venčeslav, mat. št. 5313, rojen 1958, stanujoč Majšperk 38, po poklicu PKV-gliničar, se je poškodoval na delu dne 23. 10. 1990 ob 4. uri.

Poškodba se je pripetila na dekantaciji.

Pri hoi proti batnim črpalkam se je moral skloniti pod cevovod, ki je spelan 1 m od tal.

Zaradi sopare, ki je prihajala iz kanala od vroče vode P 21, je vsled slabe vidljivosti slabo ocenil oddaljenost cevovoda in se prehitro vzravnaval.

Pri tem je udaril z glavo ob cevovod. Utrpel je vreznino po čelu ter udarec v vratno vretence (stara poškodba).

Vzrok: premajhna pazljivost in slaba vidljivost.

DE PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Šumenjak Darko, mat. št. 7556, roje 31. 8. 1965, stanujoč Prerad 37, po poklicu KV-livar, se je poškodoval na delu dne 4. 10. 1990 ob 9. uri.

Poškodba se je pripetila v sestavljalnici anod.

Poškodovanec je iz indukcijske peči vlival talino v livni lonec.

Pri tem je del taline padel na hidravlično instalacijo peči, katera se je vnela. Pri gašenju z CO₂ gasilnim aparatom je počila gumi cev aparata, pri čemer ga je ročnik aparata udaril po roki.

Utrpel je močan udarec komolca leve roke.

Vzrok poškodbe: dotrajanost gumi cevi na gasilnem aparatu.

2. Žvegla Janez, mat. št. 7568, rojen 27. 5. 1953, stanujoč Kajuhova 1, Ptuj, po poklicu PKV-žagar, se je poškodoval na delu dne 9. 10. 1990 ob 7,30 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu livarne III.

Ko odhajajo veterani

Pogovor je nastal med malico, kar tako mimogrede, brez določenih vprašanj, tema pa je bila položaj podjetja.

Preveč smo lahkomišelní, da nam bo nekdo od zunaj nekaj pomagal. Sploh se ne zavedamo, kako hudo je. Pridem tu mimo zjutraj ob sedmih, pa je že vse polno, da ne govorim, kako je popoldne. In to mladi ljudje. Niso vzeli resno te situacije?

Niti malo ne. Če kdo jemlje resno, so to stari ljudje. Tudi dogodkom izven Slovenije bolj sledijo starejši. Zaskrbljeni so.

Rad sem, da odidem, težko pa mi je, ker so mi povedali, da naj pač grem. Izpolnjujem pogoje za predčasno upokožitev. Bolj sem doma o tem razmišljal, bolj me je imelo, da sploh ne bi šel več v fabriko. Hudo je te zadnje dni.

Se bomo »izmazali«? S takšnim odnosom ne! Ni šans, ker vidim, da se stvari tako uničujejo, da me srce boli. Ampak, Bog ne daj kaj reči! Njabolj boleče je povedati renico. Šefi so tako naivni, da gredo potem reč, ta in ta je o tebi rekel to in potem si na udaru. Tiste delavce, ki še pošteno mislijo, so s takim obnašanjem tako pritisnili ob zid, da je dejansko boljši tisti, ki vidi in ne vidi in sliši, pa ne sliši. Vodje se bodo morali absolutno »popraviti«. Kako me lahko kaznuje, če sem zamudil pet minut, če pa on zamudi pol ure! Postavite se na kapijo in glejte, kdo zamuja. Delavci to vidimo. In tu se na veliko krade, pa ne samo krade, koliko se uničuje. Boljše, da vam ne pravim. Žalostno pa je to, da mladi ljudje to jemljejo tako zlahkega, saj bo.

Imajo doma zemljo ali kaj drugega, da jih ne skrbi za preživetje?

Ne, nimajo, še svojega stanovanja ne. Nekaj je treba narediti, poveš naročiš in potem se začne diskusija, zakaj, saj ni to njegovo, da tako nima nič od tega, da tako dolgo že nismo dvignili plače itd. Da ne govorim o stimulaciji. Človek, ki je bil super, naredil je vse, zato je bil boljše ocenjen od ostalih, pa so ga tako maltretirali, da je tudi sam postal problem. Preveč je bil priden.

V tej fabriki se vse dobi, tudi stvari, ki jih zunaj ni. Samo vedeti je treba po kateri liniji je treba iti. Težko bo to razbiti. Ljudje so toliko agresivni, da bi te še pretepli. Vsak šef mora svojega delavca poznati in vedeti, kdaj ga napahtla, kdaj govori resnico. Spomnim se nazaj, kako smo hodili k šefu za dopuste. Ni bilo toliko koriščen kot zdaj. Če si prišel in prosil npr. za obisk v bolnici, opravke na sodišču itd., ni bilo težav, nisi pa dobil za to, da bi šel domov kosit.

Nisem vedel, da je treba le nekaj dni bolnice, pa si prislužiš jugeca.

Mrežo lopovščin bo treba razbiti, samo ne vem kdo bo tisti. Predsednik je nekaj začel, pa je prehitro nehal, zdaj pa se verjetno že prepozno. Stvari so zakoreninjene.

Vse preveč je informacij in naltolcevanj in tričetrt je nerresničnih. Veliko je takšnih zlonamernih, kar nam močno vpliva na moralo in zato trpi tudi naše delo. Vodstvo bi moralo reagirati nanje. Povem vam, da je nemogoče, da bi bilo lahko vse res, kar se govori o naši fabriki.

Tako težko verjamemo, da v TGA ni več denarja. Vprašljivo je že vse: plača, odpravnina, nagrade, potem pride še prevoz in malica.

DE OZIROMA SLUŽBA	NA DELU		NA POTI	SKU-PAJ
	brez BO in BO do 8 ur	BO več kot 8 ur		
DE GLINICA	12	4	—	16
DE PROIZVODNJA	35	13	1	49
DE PREDELAVA	4	9	—	13
DE VZDRŽEVANJE	14	8	—	22
DE PROMET	3	—	—	3
DE KK	—	1	—	1
DRUŽBENI STANDARD	1	1	—	2
SPLOŠNE ZADEVE	2	—	—	2
SLUŽBE	—	—	—	—
LLBK TRBOVLJE	—	—	—	—
S K U P A J	71	37	1	109

Delavec je hotel pripraviti ostojalo za odpadni material. Med tem se mu je od strani približal traktor za prevoz AL-ulitkov. Delavec se je umaknil in se dvignil iz pripognjenega položaja. Pri tem se je z levo oko udaril v kovinsko palico, ki je bila odložena na vskladiščenem AL-pur filtru.

Utrpel je udarec v levo roko.

Vzrok: nepostavljeno delovno okolje.

3. Petek Anton, mat. št. 5909, rojen 17. 1. 1961, stanujoč Ulica 25. maja 9, Ptuj, po poklicu KV-livar, se je poškodoval na delu dne 6. 10. 1990 ob 12,45 uri.

Poškodba se je pripetila v livarni II.

Po končanem vlišanju na vertikalnem livnem stroju je poškodovanec vračal tekoči aluminij nazaj v peč s sferično ploščo. Pri tem mu je brizgnil tekoči aluminij v levo oko.

Utrpel je opekline veke levega očesa.

Vzrok: nepravilna nastavitve osebnih zaščitnih sredstev.

4. Vidovič Peter, mat. št. 7867, rojen 2. 5. 1967, stanujoč Cesta kurirjev NOV 29, Ptuj, po poklicu PKV-livar, se je poškodoval na delu dne 2. 10. 1990 ob 18. uri.

Poškodba se je pripetila v Livarni I.

Poškodovanec je hotel pripeti klešče za dvih bram na kavelj dvigala. V tem trenutku je prišlo do eksplozije na 1A livnem stroju, na katerem je vlival Zajc Silvo.

Prišlo je do brizga aluminija po livarni, ter pri tem obrizgalo poškodovanca po hrbtu.

Utrpel je opekline po hrbtu.

Vzrok: nepravilno delo livarja Zajc Silvota.

Poškodovanec za nastalo poškodbo NI sokriv.

5. Spevan Franc, mat. št. 6349, rojen 13. 9. 1952, stanujoč Jurovci 18/b, po poklicu PKV-elektrolizer, se je poškodoval na delu dne 3. 10. 1990 ob 7,30 uri.

Poškodba se je pripetila v HA.

Poškodovanec je sodeloval pri črpanju peči številka 439.

Po črpanju je s črpanim vozilom zavozil na palico za ugašenje anodnih efektov, katera ga je udarila po glavi in ga poškodovala.

Vzrok: neurejeno delovno okolje ob elektrolizni peči.

Poškodovanec za nastalo poškodbo NI sokriv.

6. Haptman Ivan, mat. št. 5894, rojen 18. 5. 1960, stanujoč Vintarovci 37, Desternik, opravlja dela oziroma naloge vodenje izmene, se je poškodoval na delu dne 6. 10. 1990 ob 11. ur.

Poškodba se je pripetila v elektrolizi HC.

Delavec je prebijal krilolitno skorjo z ročnim prebijalcem na elektrolizni celici številka 214 (na zagonu), ker je hotel nivo taline. Pri prebijanju je prišlo do eksplozije v peči in tekoči kriolit mu je brizgnil za vrat, po komolcu desne roke in po hrbtu. Utrpel je opekline.

Vzrok: delavec ni predgrelo orodja ročnega prebijalca.

7. Matoc Zlatko, mat. št. 7716, rojen 26. 6. 1968, stanujoč Kajuhova 11, Kidričevo, po poklicu KV-livar, se je poškodoval na delu dne 7. 10. 1990 ob 19,45 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu livarne I.

Prer čiščenju 5 B livarske peči je delavec z grebljico izvlačil žlindro. Med izvlačenjem mu je večji del žlindre padel na roko vinskega kesona, kjer se je razbil in del te žlindre padel delavcu po levi nogi.

Vzrok: kovinski keson za žlindro je 1 m pod vrati livarske peči, od koder se izloči žlindra.

8. Cicmanovič Slobodan, mat. št. 8152, rojen 20. 10. 1965, stanujoč Cesta 25. maja 15, Ptuj, opravlja dela oziroma naloge »posluževanje naprav v AM«, se je poškodoval na delu dne 16. 10. 1990 ob 20. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu proizvodnje anodne mase. Delavec je poskušal s kovinskim drogom iz drče odstraniti večji kos strjene mase, ki je drčo zamašila. Pri tem se je del mase odlomil in delavec je v sunku z glavo udaril v rešetkasti podest ob gnetilniku. Utrpel je udarec v levo stran čela.

9. Svenšek Ivan, mat. št. 6560, rojen 30. 9. 1956, stanujoč Ulica 25. maja 3, Ptuj, po poklicu KV-elektrolizer, se je poškodoval na delu dne 17. 10. 1990 ob 4. uri.

Poškodba se je pripetila v elektrolizi HA.

Delavec je peljal TGA-01 prebijalec ob 428. elektrolizni celici.

Pri tem je zapeljal na leseni drog in mu je iz rok iztrgalo volan.

Ročka na volanu pa ga je pri hitrem zasuku udarila po podlahti leve roke.

Vzrok: neurejeno delovno okolje.

10. Vugrinec Marjan, mat. št. 5929, rojen 10. 8. 1959, stanujoč Gerečja vas 70, po poklicu KV-valjar, se je poškodoval na delu dne 15. 10. 1990 od 23,30 uri.

Poškodba se je pripetila v livarni II.

Pri nastavljanju oziroma usmerjanju ozkega traku na navi-

jalec mu je stisnilo prste ob vodilni valjček.

Utrpel je močno stisnitev mezinca in prstanca desne roke.

Vzrok: neprevidnost pri delu.

11. Kelnarič Jožko, mat. št. 6833, rojen 15. 9. 1963, stanujoč Mladinska 6, Kidričevo, po poklicu posluževalec anod, se je poškodoval na delu dne 17. 10. 1990 ob 8. uri.

Poškodba se je pripetila v elektrolizi HA.

Delavec je odpel anodne kline iz nosilca anode na 412. elektrolizni celici. Pri sestopu iz peči je stopil na leseni drog ob peči, ki služi za ugašanje adnodnega efekta. Utrpel je zvin gležnja desne noge.

Vzrok: neopisano delovno okolje.

12. Krajncič Jože, mat. št. 5899, rojen 5. 3. 1957, stanujoč Ulica 25. maja 3, po poklicu KV-livar, se je poškodoval na delu dne 13. 10. 1990 ob 14,45 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu livarne II.

Delavec je s sodelavcem žerjavovodjem Angel Francem snemal livno kolo iz stroja za litje ozkega traku. Med vodenjem kolesa, ki je bilo preko kljuge pripeto na žerjav, se je le-to zataknilo med nosilec žleba in hladilnega koša ter padlo iz kljuge delavcu po nogi.

Utrpel je udarec po nartu desne noge in stisnitev 3. in 4. prsta leve roke.

Vzrok: neustrezen način pripenjanja livnega kolesa na žerjav.

13. Cafuta Miran, mat. št. 4906, rojen 23. 9. 1955, stanujoč Čučkova 13, Kidričevo, opravlja dela voznika viličarja, se je poškodoval na delu dne 19. 10. 1990 ob 17,45 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu sestavljalnice anodnih in

katodnih kompletov. Delavec je sestapjal iz viličarja.

Na prvi stopnici mu je zdrsnila leva noga in je z njo udaril ob betonska tla. Utrpel je zvin gležnja leve noge.

Vzrok: splozka stopnica na viličarju.

14. Fostnerič Branko, mat. št. 8095, rojen 17. 2. 1964, stanujoč Tržec 14, po poklicu KV-strojnik ključavničar, se je poškodoval na delu dne 24. 10. 1990 ob 19. uri.

Poškodba se je pripetila v zalivalnici anodnih blokov.

Delavec je nakladal povratno sivo litino — odpad iz večjega kupa v keson. Pri jemanju litine iz kupa je prišlo do drsenja in padca kosov litine na roko poškodovanega. Pri tem je utrpel poškodbo zapestja ter sredinca in prstanca leve roke.

15. Muhič Evgen, mat. št. 8514, rojen 1. 7. 1970, stanujoč Gorišnica 46, po poklicu livar, se je poškodoval na delu dne 17. 10. 1990 ob 24. ur.

Poškodba se je pripetila v obratu livarne II.

Delavec je preliv aluminij iz taline S-4 peči v livno W-4 in W-5 peč. Po prelitju je čistil prelivni žleb.

Pri potiskanju ostanka aluminija z grebljico, mu je na razdelilnem žlebu brizgnil aluminij za rokavico iz povratnega vala.

Utrpel je opekline hrbtišča leve roke.

Vzrok: neutrezen način dela.

16. Kočmut Mirko, mat. št. 6845, rojen 4. 5. 1947, stanujoč Prešernova 11, Ptuj, po poklicu KV-ključavničar, se je poškodoval na delu dne 20. 10. 1990 ob 8,30 uri.

Poškodba se je pripetila v livarni III.

Poškodovanec je menjal okvir livnega stroja. Ta je pritrjen s 4 vijaki. Pri odvijanju enega izmed

Nakladanje zeolita

vijakov, ki je bil močno zategnjen, si je pomagal s kosom jekla, s katerim je tolkel po ključu, ki ni bil ustrezen (izdelan v TGA).

Pri tem mu je jekleni kos padel na nogo.

Utrpel je udarec mezinca desne noge.

Vzrok: neustrezno orodje in neustrezen način dela pri odvijanju vijakov.

17. Kukovec Alojz, mat. št. 6812, rojen 31. 3. 1962, stanujoč B. Kraigherja 22, Kidričevo, po poklicu KV-delavec, se je poškodoval na delu dne 29. 10. 1990 ob 19,30 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu sestavljalnici anodnih in katodnih kompletov.

Delavec je z žerjavom vodenim iz tal zalagal povratno sivo litino v indukcijsko peč na pretaljevanje. Pri vsipanju litine v talino je prišlo do brizganja taline, ki je delavcu padla po roki.

Utrpel je opekline po zapestju leve roke.

Vzrok: delavec bi moral šaržo počasi vsipavati v peč.

18. Vorih Franc, mat. št. 8261, rojen 30. 9. 1969, stanujoč Kicar 126, po poklicu KV-elektrolizer, se je poškodoval na delu dne 16. 10. 1990 ob 11,45 uri.

Poškodba se je pripetila v elektrolizi HB.

Delavec je delal pri črpanju topila na elektrolizni celici 525, s pomočjo črpalnega lonca nameščenega na viličar. Pri prekinitvi črpanja oziroma dvigovanju lonca je topilo brizgnilo iz izlivne odprtine in delavca obrizgalo po zapestju in sredincu desne roke.

Utrpel je opekline.

Vzrok: delavec ni izklopil sesanja pred dviganjem lonca.

19. Pukšič Stanko, mat. št. 5634, rojen 26. 9. 1959, stanujoč Kraigherjeva 21, opravlja dela oziroma naloge vodenje del pri

vlivanju aluminija, se je poškodoval na delu dne 31. 10. 1990 ob 11,30 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu livarne III.

Pri čiščenju livnega žleba mu je tekoči aluminij špricnil po desni roki in stekel za rokavico.

Utrpel je opekline zapestja desne roke.

Vzrok: nepravilna uporaba zaščitnih sredstev in orodja za ta namen dela.

DE PREDELAVA ALUMINIJA

1. Predikaka Silvo, mat. št. 6516, rojen 12. 11. 1962, stanujoč Poljska cesta 4, Ptuj, opravlja dela prebiranje rondic, se je poškodoval na delu dne 1. 10. 1990 ob 16. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu za proizvodnjo rondic.

Poškodovanec je sodeloval pri menjavi orodja.

Med delom mu je iz delovne mize padel ključ (32) po desni nogi.

Utrpel je močan udarec narta desne noge.

Vzrok: nepravilno odlaganje orodja.

2. Marodi Marjan, mat. št. 7423, rojen 6. 9. 1966, stanujoč Spuhlja 115/a, po poklicu PKV-livar, se je poškodoval na delu dne 1. 10. 1990 ob 7,50 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu proizvodnja rondelic.

Delavec je pomagal napeljavati Al trak v izsekovalni stol. Pri tem mu je zdrsnilo in je padel ter ob tem z nogo udaril ob tračni transporter.

Utrpel je udarec v desno nogo.

Vzrok: splozka tla.

Delavci imajo na razpolago žagovino in čistilno volno za čiščenje mastnih površin.

3. Petek Bogomir, mat. št. 7116, rojen 17. 11. 1963, stanujoč Tomšičeva 31, po poklicu KV-strugar, se je poškodoval na delu dne 10. 10. 1990 ob 20. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu proizvodnje rondelic.

Delavec je vstavljajl trak v izsekovalni stroj. Pri nastavitvi koluta je odrezal jekleni trak, ki drži kolot skupaj in ga odvrgl po tleh. Pri obhodu je stopil na ta trak, ki se je usločil ob pritisku in delavca udaril v podgoleno desne noge.

Vzrok: nepospravljeno delovno okolje.

4. Škerjanec Vinko, mat. št. 8109, rojen 11. 7. 1965, stanujoč Zihierlova ploščad 13, opravlja dela oziroma naloge žarjenje in površinska obdelava rondic, se je poškodoval na delu dne 8. 10. 1990 ob 21. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu proizvodnje rondic.

Delavec se je pri dostopu na podest prebiralne linije spotaknil ob drugo stopnico in padel. Pri padcu se je udaril v desni spodnji del trebuha in v glavo.

Vzrok: druga stopnica za dostop na podest je višja.

5. Pal Roman, mat. št. 8300, rojen 28. 11. 1969, stanujoč Zg. Hajdina 149, po poklicu PKV-kovinar, se je poškodoval na delu dne 24. 10. 1990 ob 16,20 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu za izrezovanje rondic.

Poškodovani je vstavljajl Al trak v izsekovalnik. Pri tem je stopil na kovinski pokrov jaška. Pokrov je zdrnil, nakar je poškodovanec z nogo stopil v zbirni jašek za olje. Pri tem je utrpel odrgnino in udarec podkolenice leve noge.

Vzrok: nepritrjen jekleni pokrov zbirnega jaška.

6. Fridl Dušan, mat. št. 8021, rojen 9. 12. 1968, stanujoč Lancova vas 22, opravlja dela oziroma naloge žarjenje in površinska obdelava rondic, se je poškodoval na delu dne 17. 10. 1990 ob 20,45 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu izdelava rondelic.

Delavec je z ročnim manipulatorjem prenašal kovinsko košaro polno rondelic. Po izpraznitvi košare z obračanjem, se je pri vračanju v prvotni položaj košara odpela in padla delavcu po nogi.

Utrpel je udarec narta leve noge.

Vzrok: zvita košara.

7. Zelenjak Janez, mat. št. 5126, rojen 2. 1. 1958, stanujoč Ulica 25. maja 6, Ptuj, po poklicu KV-elektrolizer, se je poškodoval na delu dne 26. 10. 1990 ob 8,20 uri.

Poškodba se je pripetila v DE Predelava aluminija – obrat izparilci.

Poškodovani je peljal ročni akumulatorski viličar proti stiskalnici za izparilce. S strani mu je pripeljal Škerbiš Silvo, tudi z ročnim akumulatorskim viličarjem.

Poškodovani se je ustrašil in izpustil krmilno ročico.

Viličar se ni pravočasno ustavil, ter je z kolesom zavozil na nogo poškodovanca, vsled česar je poškodovanec padel na tla.

Utrpel je odrgnino in stisnitev pete in gležnja desne noge.

Delavca Zelenjak in Skrbiš sta vozila viličar brez izpita.

8. Ferati Ferid, mat. št. 6978, rojen 20. 7. 1951, stanujoč Lovrečan otok 68, Varaždin, po poklicu strojnik težke gradbene mehanizacije, se je poškodoval na delu dne 29. 10. 1990 ob 16. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu rondic.

Poškodovani je prevažal aluminijske kolute z motornim viličarjem. Ko je kolute odložil, je sestopil iz viličarja na tla. Noga mu je pri tem zdrsnila, nakar je padel.

Pri padcu je z roko udaril ob tla. Utrpel je močan udarec zapestja desne roke.

Vzrok: mastna tla – stopnica vilic.

9. Plavec Zvonko, mat. št. 8218, rojen 5. 5. 1969, stanujoč Operšice 14, Ormož, opravlja dela prebiranje rondic, se je poškodoval na delu dne 31. 10. 1990 ob 17,10 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu rondic.

Poškodovani je opravljal delo na izsekovalniku. Pri ograjevanju zaboja z odpadnim aluminijskim trakom, mu je spodrsnilo. Pri lovljenju ravnotežja je z levo roko udaril po robu zaboja.

Utrpel je močan udarec in odrgnino palca in sredinca na levi roki.

Vzrok: neizpraven zaboj – zviti robovi zaboja.

DE VZDRŽEVANJE

1. Zupanič Štefan, mat. št. 7136, rojen 18. 11. 1959, stanujoč Gerečja vas 80, po poklicu KV-orođar, se je poškodoval na delu dne 21. 10. 1990 ob 9. uri.

Poškodba se je pripetila v obratu izparilcev.

Poškodovanec je menjal rezila na škarjih za rezanje izparilcev. Pri odvijanju vijaka, s katerim je pritrjeno rezilo na škarje, si je pomagal z vzvodom-cevjo.

Vijak je nenadoma popustil in poškodovanec je pri tem udaril z roko po ohišju škarij. Pri tem si je poškodoval zapestje desne roke.

Delavec si je nataknil cev na ključ in pri tem je prišlo do zdrsnitve.

Vzrok: neprimerno orodje.

Iz priročnega skladišča

2. Cebek Franc, mat. št. 5680, rojen 21. 9. 1950, stanujoč Zg. Pristava 16, po poklicu KV zidaršamoter, se je poškodoval na delu dne 9. 10. 1990 ob 14,15 uri.

Poškodba se je pripetila v kalcinaciji II.

Poškodovani je sodeloval pri razdiranju peči številka 1.

Pri tem mu je palica zdrsnila ter mu padla na desno nogo.

Utrpel je poškodbo narta desne noge.

3. Haladea Miran, mat. št. 6791, rojen 12. 7. 1957, stanujoč Kraigherjeva 11, Ptuj, po poklicu orodjar, se je poškodoval na delu dne 11. 10. 1990 ob 9,30 uri.

Poškodba se je pripetila v obratu rondic.

Poškodovanec je menjal orodje za izsekavanje rondic. Pri središčanju z bakrenim predmetom mu je stisnilo roko k vodilni plošči. Pri tem je utrpel poškodbo sredinca in kazalca desne roke.

4. Hojnik Miran, mat. št. 8063, rojen 3. 8. 1968, stanujoč Podvinci 67, Ptuj, po poklicu avtomehanic, se je poškodoval na poti iz dela dne 9. 10. 1990 ob 13,30 uri.

Pošpžkodba se je pripetila na poti iz dela.

Pri vožnji z osebnim avtomobilom izven naselja Rogoznica proti Podvincam je hotel prehiteti kolesarja.

V tem mu je nasproti pripeljal osebni avtomobil. Prišlo je do čelnega trčenja, pri čemer je poškodovanec utrpel poškodbo vratu, desnega stegna in odrgnine po desni nogi in bokih.

5. Vrabl Milan, mat. št. 4318, rojen 8. 7. 1953, stanujoč Sp. Hajdina 52/a, po poklicu KV-skladiščnik, se je poškodoval na delu dne 17. 10. 1990 ob 8. uri.

Poškodba se je pripetila v priročnem skladišču strojne delavnice glinice.

Pri sortiranju oziroma štetju telovnikov z lestve mu je le-ta zdrsnila in se obrnila – vsled česar je padel na tla in udaril z telesom po lestvi.

Pri tem je utrpel udarec leve strani prsnega koša in zvin gležnja leve noge.

Vzrok: premajhna pazljivost poškodovanca.

6. Mlaker Janez, mat. št. 5067, rojen 19. 4. 1956, stanujoč Kajuhova 11, Kidričevo, po poklicu KV-mizar, se je poškodoval na delu dne 11. 10. 1990 ob 11,30 uri.

Poškodba se je pripetila v mizarski delavnici.

Poškodovanec je s sodelavcem razkladal steklene šipe 2 x 2,5 m dbeline 3 mm.

Med prenašanjem je šipa počila. Pri tem je odlomljeni del

padel na poškodovančevo levo roko.

Utrpel je globoko vreznino podlahtnice leve roke.

Vzrok: neprimerne material (valovito in razpokano steklo).

7. Unuk Sreško, mat. št. 7605, rojen 30. 7. 1965, stanujoč Čučkova 9, Kidričevo, po poklicu KV-strojni mehanik, se je poškodoval na delu dne 25. 10. 1990 ob 12,30 uri.

Poškodba se je pripetila v livarni I. Poškodovanec je snel ventil za dvigovanje peči 3 C. Potem je hotel zatesniti cev s krpo. Od večjega kosa blaga si je z žepnim nožem hotel odrezati ustrezen kos.

Nož mu je pri tem zdrsnil po kazalcu desne roke.

Utrpel je vreznino desnega kazalca.

8. Novak Franc, mat. št. 1649, rojen 10. 4. 1935, stanujoč B. Kraigherja 13, po poklicu VKV-strugar, se je poškodoval na delu dne 30. 10. 1990 ob 12. uri.

Poškodba se je pripetila v strojni glinice.

Poškodovani je odstranjeval ostružke s kljuko za odstranjevanje ostružkov. Kljuka mu je pri tem prišla med nož in obdelovanec. Pri tem mu je pritisnilo roko ob vpenjalno glavo.

Utrpel je udarec na zapestje leve roke.

Po poškodbi je padel v nezavest in se udaril še po glavi.

Vzrok: pramajhna pazljivost pri odstranjevanju ostružkov.

DE KONTROLA KVALITETE

1. Hanc Zdenka, mat. št. 5202, rojena 4. 10. 1958, stanujoča Spuhlja 144, po poklicu kemijski tehnik, se je poškodovala na delu dne 29. 10. 1990 ob 13. uri.

Poškodba se je pripetila v ekološkem laboratoriju.

Poškodovanka je po končani destilaciji demontirala aparaturu. Pri tem je prišlo do brizga žveplene kisline (70%), katera jo je opekla po hrbtišču desne roke.

Vzrok: neupoštevanje navodil (preuranjeno odpiranje aparature).

DE DRUŽBENI STANDARD

1. Bilanovič Ljubica, mat. št. 7258, rojena 27. 3. 1963, stanujoča Ulica 25. maja 7, Ptuj, po poklicu PKV-delilka hrane, se je poškodovala na delu dne 21. 10. 1990 ob 3. uri.

Poškodba se je pripetila na delilnem mestu HC.

Pri splakanju delilne tase je nehoti udarila s taso po pipi in pri tem je odprla vročo vodo.

Poškodovanka je utrpela opekline po podlahtnici na levi roki.

Vzrok: nepazljivost poškodovanke.

Srečanje letošnjih upokojencev

Srečanje upokojencev 19. novembra 1990

Kaj je tisto, kar daje vsem, ki so delali v TGA, občutek pripadnosti, se vsako leto znova sprašujem, ko jih gledam v dvorani. Je to zato, ker so trdo življenje s haloških bregač zamenjali za dobro plačano delo v tovarni? Toda tudi tisti z ravninskih vasi in oni iz mesta ter okolice, so enako navezani na TGA. To so ljudje, ki so rasli s tovarno.

Prav posebno doživetje je, ko se skoraj večina sreča v veliki dvorani restavracije TGA. Tudi letos jim je bilo vreme naklonjeno in že po deveti uri so začeli prihajati od blizu in daleč. Letos se jim je pridružilo veliko nekdanjih sodelavcev, ki so v strahu pred novo zakonodajo kar »pobegnili« v pokoj. Eden od njih se je spraševal, je to morda njegovo prvo in zadnje srečanje, drugi je razlagal še sveže dogodke iz TGA in ker je upokojen le mesec dni, je glasno poudarjal, da je penzionist pripravljen.

Kar 906 delavcev TGA je že na spisku upokojencev.

Bilo je kot vsako leto. Pogostitev in krajši kulturni program, v katerem so že vsa leta redni gostje naš moški pevski zbor in godba na pihala, do solz pa so jih tokrat nasmeljali otroci iz kidričevskega vrtca.

Lepo je bilo, ker jih je prišel pozdravit predsednik kolegija Danilo Toplek in jih v kratkem, nenapisanem govoru, seznanil s kruto realnostjo in cilji, ki jih bomo vendarle uresničili, če se ne bo zgodilo kaj nepredvidljivega.

Ko je prihajal na oder, so mu zaploskali. Tudi to nekaj pomeni. Danes direktorjem ne ploskajo kar tako. Morda jih je prav zato nagovoril: »Spoštovani te-

gejevc, vedno in povsod. Tudi po tem se ločimo od drugih. Verjetno vas zanima položaj fabrike, tisto, kar odgovarja resnici, ne tisto, kar berete v sredstvih javnega obveščanja.« Nekako takole je razložil trenutni položaj.

Vse kar naredimo takoj prodamo (izvozimo) po enakih cenah kot zunanji konkurenti, pa vendar smo nelikvidni. Vse rezerve, ki smo jih imeli bodo kmalu pošle. Draga električna energija, visoke bančne obresti in precenjenost tečaja dinara so stvari, ki nas pehajo v nemogoč položaj. Pogovarjamo se in iščemo rešitev s slovensko vlado, ki ima veliko težav s takšnimi in podobnimi podjetji kot je naše, vendar ji dopovedujemo, da nismo vsi enaki. Mi dobro delamo, izvažamo in naše kapacitete so izkoriščene več kot sto odstotno. Kljub vsem težavam nismo zanemarili naših ciljev. Najprej se lotevamo prestrukturiranja glinice. začeli bomo s programi, ki niso vezani na proizvodnjo glinice, ki jo že itak uvažamo in je kvalitetnejša. Najprej bo stekla proizvodnja zolitov. Po vsem tem bomo rešili problem rdečega blata, emisije plina in pepela.

Število delavcev se iz meseca v mesec zmanjšuje in v dveh letih računamo, da se bo zmanjšalo še za šeststo.

Spodbudno je izvenel stavek: »Verjemite nekaj, ne bomo se predali tako hitro, kot se tudi vi nikoli niste, čeprav se borimo z mlino na veter.«

Čisto za konec je pristavil: »Ne bom več govoril, kajti slabši so časi, pravijo, daljši so govori, jaz pa vseeno ne bi rad, da bi vi to občutili.«

Vera Peklar

Del upokoјencev iz leta 1990

Zahvala

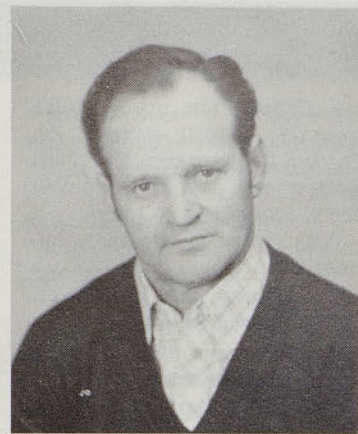
Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža in očeta

JOŽETA ROŽMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem, sindikatu TGA za denarno pomoč, godbi na pihalu ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci:

žena Angelca, sin Andrej, hči Danila

Pobuda upokoјencev TGA — ustanoviti klub

Že dolgo tli v nekaterih želja, da bi bili bolj povezani s svojo fabriko. Enkratno srečanje letno in časopis, ki prihaja z zamudo, ni dovolj za vse, kar jih zanima. Predlagajo ustanovitev kluba upokoјencev TGA in upajo, da se bo nad idejo navdušil tudi sindikat, pa še vodstvo bi lahko pristavilo svoje mnenje.

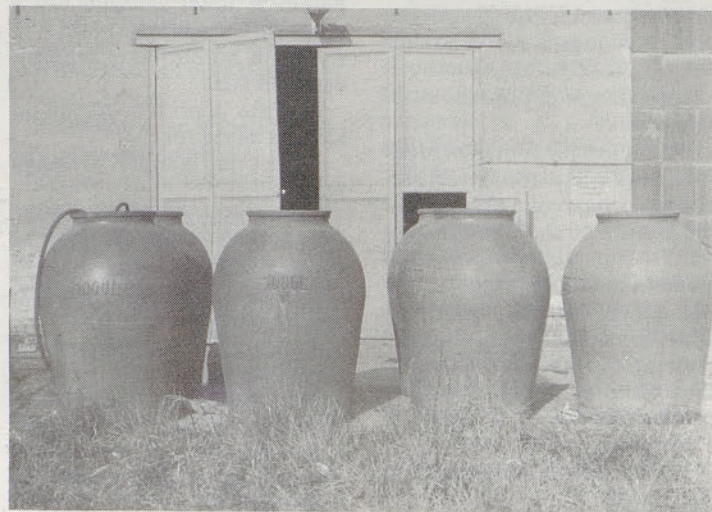
Med pogovorom so mi omenili, da bi npr. lahko bolj izkoristili novi dom upokoјencev v Kidričevem, kjer bi v okviru kluba delovale razne sekcije. Seveda pričakujejo,

da bodo, če se bodo podjetju časi zjasnili, dobili tudi nekaj za vzdrževanje tega objekta. V klub bi vsekakor sprejeli tudi druge, ki tukaj živijo, ne samo upokoјence TGA.

POBUDA je tu, sedaj pa z besedo na dan vsi, ki bi kar koli k temu dodali. Tudi sindikat!

Oglasite se upokoјenci, ki niste bili prisotni pri tem omizju. Pogovorimo se prek Aluminija. V uredništvu vas pričakujemo!

Vera Peklari

Posode

Ljubezenski recept za staro in mlado

Bi radi dobro pecivo? Nimate dovolj materiala in še drag je povrh, zato nikar v trgovino, poskusite s sestavinami, ki jih imate zagotovo. Vzemite si le malo časa...

Potrebujete 15 dag ljubezni, 15 dag zvestobe in 3 dag ljubosumnosti, kar zmešamo s 7 dag nežnosti, dodamo 20 dag poljubčkov, da dobi pecivo boljši okus.

Ko postanejo lica dovolj vroča, se vse skupaj peče s potrpežljivostjo in postreže z zaljubljenimi pogledi.

INTERVJU

IN kje boste za silvestrovo?

Kot že vrsto let — bomo tudi tokrat ostali doma!

Kako to? Ste morda zaposleni v TGA?

aluminij

Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Majda Zadravec, Mojca Cafuta, Viktorija Petauer, Majda Lampret, Srečko Širovnik, Rajko Topolovec, Marija Korada, Franc Sagadin, Ciril Majcen, Janez Liponik, Vera Peklari (odgovorna urednica). Fotografija: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk: PP PE Ptujška tiskarna, Ptuj. Člani kolektiva in upokoјenci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo. Naklada 4000 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju sekretariata za informacije pri IS Slovenije številka 321/172 z dne 24. oktobra 1975.